

# CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-630/23  
Fălești

Judecătoria Bălți sediul

Judecător: Radu Holban

## DECIZIE În numele Legii

16 aprilie 2024  
Bălți

**mun.**

### Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Ion Talpa

Judecătorii:

Oxana Mironov și Svetlana Șleahțișki

Grefier:

Valeria Dioneac

Cu participarea:

Procurorului

Octavian Bodareu

Avocatului

Oleg Ciumaș, Paladi Tudor

Inculpatului

Grigorie Lîsîi

a judecat în ședință publică în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura r-lui Fălești, Daniela Chiriac declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 14 august 2023, în cauza penală privind condamnarea lui:

**Lîsîi Grigore \*\*\*\*\*** născut la \*\*\*\*\* în satul \*\*\*\*\*, domiciliat în satul \*\*\*\*\*, cetățean al Republicii Moldova, studii superioare, angajat în calitate de agronom șef la S.R.L. \*\*\*\*\*, căsătorit, persoane la întreținere nu are, nu are grad de dizabilitate, nu are distincții de stat, grade de calificare sau titluri speciale, anterior necondamnat, reținută și arestată în prezenta cauză nu a fost, posedă limba de stat a Republicii Moldova,-

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal,

### **Termenul de examinare a cauzei:**

În instanța de fond: 08.06.2022-14.08.2023;

În instanța de apel: 11.09.2023-16.04.2024.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

**a constatat:**

**Soluția și argumentele instanței de fond:**

Prin sentința Judecătorei Bălți sediul Fălești din 14 august 2023, Lîsîi Grigore a fost achitat de sub învinuirea privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost soluționată chestiunea corpurilor delictive.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Lîsîi Grigore este învinuit de faptul că în una din zile din perioada toamnei-iernii a anului 2010, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de o stabilit, în timp ce se afla în satul \*\*\*\*\*, deținând funcția de primar al satului \*\*\*\*\*, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, cunoscând că între S.R.L. „Lozdig-Construct” și Asociația părinților și Pedagogilor Scumpia, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 12/c din noiembrie 2010, prin care antreprenorul S.R.L. „Lozdig-Construct” s-a obligat să efectueze lucrări de reparație a unei porțiuni de scări de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” al comunei \*\*\*\*\* în valoare de 60.000 lei, folosindu-se de încrederea și autoritatea funcției pe care o deținea, prin inducerea în eroare, precum că pentru efectuarea lucrărilor respective mai este necesar de colectat și de a mai achita agentului economic ce se ocupă de reparația scărilor date, o sumă de bani suplimentară la suma de 60.000 lei, a primit de la reprezentantul Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia, suma de 13.370 lei ce constituie bani colectați de la părinții elevilor liceului respectiv, pe care a însușit-o, cauzând Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia un prejudiciu material considerabil în valoarea indicată.

Organul de urmărire penală a calificat această faptă ca infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, conform indicilor: *”dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și inducerea în eroare a persoanei, care a produs daune considerabile, săvârșite cu folosirea situației de serviciu”*.

**Solicitățile apelantului:**

Sentința de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 402 Cod pr. penală a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Fălești, Daniela Chiriac prin ce a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței Judecătorei Bălți sediul Fălești din 14.08.2023, prin care inculpatul Lîsîi Grigore a fost achitat, din motivul ilegalității ei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Lîsîi Grigore Serghei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c), d) Cod penal, iar în conformitate cu prevederile art. 60 Cod penal, a elibera pe Lîsîi Grigore de răspunderea penală

pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c, d Cod penal, cu încetarea procesului penal pe cauza dată, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală. Mijloacele materiale de probă-copiile autentificate a actelor, să rămână anexate la cauza penală pe toată durata păstrării lui.

În motivarea recursului, procurorul a invocat faptul că, la examinarea cauzei, instanța de fond nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.art. 26, 27, 99-101 Cod pr. penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de acuzare, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separat adusă de procuror în susținerea învinuirii și nu s-a expus în mod convingător de ce respinge aceste probe.

Susține apelantul că, multitudinea probelor acumulate pe parcursul urmăririi penale care au fost examinate și în cadrul cercetării judecătorești permit a stabili pe deplin vinovăția lui Lîsîi Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.2 lit.c), d) Cod penal, calificare pe care o considerăm corectă reieșind din circumstanțele cauzei penale, instanța nu a coroborat probele, ce în mod unilateral a emis o sentință de achitare luând la bază doar declarațiile inculpatului care sunt univoce și contradictorii cu cumulul de probe administrate în instanța de judecată, precum și a reiterat asupra nevinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate acestuia.

Reieșind din probatoriul enumerat, apelantul deduce următoarele momente:

-Lîsîi Grigore a participat la ședințele APP și anume la inițiativa lui a fost începută procedura de colectare a banilor de către membrii APP;

- actului confirmativ în care este stipulat că pentru reparația scărilor ce duc la școală au fost colectați bani în sumă de 13370 lei, care au fost repartizați agentului economic ce a efectuat lucrările de reconstrucție a scărilor între-adevăr a fost semnat de către Lîsîi Grigore;

- suma de 13370 lei au fost colectate strict cu titlul și scopul pentru reparația scărilor de acces a liceului;

- suma de 13370 lei a fost transmisă de către Friptuleac Alia către Lîsîi Grigore deja după transferarea sumei de 60.000 lei de către APP către agentul economic SRL "Lozdig Construct";

- în cadrul ședinței APP din 03.03.2011 s-a raportat despre faptul că mijloacele bănești în sumă de 13370 lei, colectate de APP ce au fost transmise Primăriei în baza unui act confirmător;

- între APP și SRL "Lozdig Construct" Lozneau Ion a fost încheiat contractul de antrepriză cu referire la efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor în valoare fixă de 60.000 lei, sumă care de facto și a fost transferată pe contul întreprinderii;

- administratorul SRL "Lozdig Construct" Lozneau Ion a negat faptul că l-a împuternicit pe Lîsîi Grigore de a purta careva negocieri, inclusiv la participarea şedinţelor APP sau a solicita colectarea de bani, sau cu referire la condiţiile de primire de către întreprindere a cărorva sume suplimentare drept plată pentru efectuarea lucrărilor de reparaţie a scărilor în cadrul executării contractului de antrepriză avut cu APP, totodată nu a prestat careva alte servicii şi executat careva lucrări în beneficiul APP cu excepţia a cei 60 000 lei primiţi prin transfer bancar.

Astfel, procurorul susţine că, nu este de acord cu argumentul invocat de instanţă în pct.53 din sentinţă precum că, teza părţii acuzării din învinuirea formulată nu are suport faptic, nu corespunde realităţii şi probatoriului", aşa cum această afirmaţie a instanţei este eronată şi nu corespunde probelor examinate în cadrul şedinţei de judecată, în fapt, în vederea argumentării ideii date, instanţa nu a privit modalitatea de despăgubire a acţiunilor infracţionale ca pe etape premeditare de determinare la colectarea de bani, asigurarea credibilităţii pentru primirea acestora şi ulterioara inducere în eroare prin neinformarea părţii privind achitarea solicitată de agentul economic din altă sursă financiară, ci nu a făcut alt ceva decât să zmulgă din context şi să facă o interpretare incorectă, şi nu să efectueze o derulare a acţiunilor pe etape cum se cerea în acest caz.

Cu referire la argumentele instanţei din pct.62 şi pct.70 ce ţine de aprecierea critică a declaraţiilor martorilor Friptuleac Alia, Pasat Lucia şi Lucic Larisa, fiind dat prioritate declaraţiilor inculpatului Lîsîi Grigore, contrar argumentelor date, acuzarea apreciază ca fiind pertinente şi concludente anume declaraţiile martorilor daţi care atât la faza urmăririi penale, cât şi în cadrul şedinţei de judecată au dat declaraţii certe, consecvente, prin conţinutul cărora se atestă că Friptuleac Alia personal, în mod direct, i-a transmis în perioada toamnei-iernii a anului 2010 inculpatului Lîsîi Grigore, în biroul acestuia de serviciu, mijloacele băneşti în sumă de 13370 lei, fapt pe care l-au contrasemnat tot atunci, într-un act confirmativ, despre care, tot în acea zi le-a informat şi le-a dat spre contrasemnare şi lui Lucic Larisa şi Pasat Lucia.

Susţine apelantul că, referitor la probele prezentate de partea apărării instanţa de fond a acţionat exact invers şi le-a acceptat, punându-le la baza sentinţei de achitare deşi acestea au un caracter contradictoriu, fiind combătute prin probele administrate.

Poziţia inculpatului Lîsîi Grigore de nerecunoaştere a vinei, acuzarea o găseşte neîntemeiată şi lipsită de careva suport probatoriu pertinent şi concludent şi care a fost combătută prin ansamblu de probe administrate de acuzatorul de stat, care demonstrează că această versiune pendulantă nu corespunde realităţii, totodată demonstrează poziţia inculpatului de a încerca să ne inducă în eroare cu scop de autoapărare, ele fiind declarative, aceasta reprezentând tactica de apărare a inculpatului pentru a fi scutit de răspundere penală.

Astfel, consideră acuzarea că, s-a stabilit cu certitudine faptul însușirii prin înșelăciune de către Lîsîi Grigore a sumei de 13370 lei, care a acționat cu intenția și scopul însușirii banilor dați, circumstanțele date fiind confirmate prin declarațiile reprezentantului părții vătămate, a martorilor, care servesc la confirmarea acelui fapt indicat în învinuire.

Cu referire la argumentele instanței din pct.59 ce ține de aprecierea critică a conținutului „Actului” cu textul *„Prezentul act este întocmit de către noi comisia în componență: 1. Primarul comunei Lîsîi Grigore; 2. Președinta APP Friptuleac Alia; 3. Directorul liceului Lucic Larisa; 3. Contabil APP Pasat Lucia; și confirmăm faptul că pentru reparația scărilor ce duc la școală au fost colectați de la părinți și profesori lei în sumă de 13.370 lei, care au fost repartizați agentului economic ce a efectuat lucrări de reconstrucție a scărilor pentru ce semnăm”* și anume că prin acesta nu se confirmă faptul transmiterii de către Friptuleac Alia și primirea de către inculpatul Lîsîi Grigore a banilor în sumă de 13.370 lei, apreciază apelantul că, argumentul dat ca fiind unul eronat, instanța facând o interpretare în mod echivoc și din acest motiv se denotă imparțialitatea instanței de judecată care din oficiu, a pus la îndoială utilitatea probei respective, contrar faptului că nimeni din părți nu a contestat-o și nu a pus la îndoială veridicitatea ei.

Cu referire la concluzia instanței din pct.67 a sentinței ce ține de faptul că, organul de urmărire penală nu a întreprins nici o acțiune în vederea verificării versiunii părții apărării că, aproximativ în aceeași perioadă când s-au efectuat lucrările de reparație a scărilor de acces la liceu, au fost efectuate și lucrări pentru proiectul ”Cazangerie” la același liceu, consideră apelantul că, instanța greșit a ajuns la concluzia în cauză, și anume de a pune această acțiune în sarcina organului de urmărire penală așa cum versiunea dată a fost invocată de către partea apărării doar în cadrul ședinței de judecată ca o poziție de apărare a inculpatului, bazându-se pe versiunea precum că, suma de 13370 lei au fost utilizate pentru efectuare a lucrărilor de reparație a cazangerie, în acest sens de către apărătorul inculpatului fiind prezentată o fotocopie a unui proces-verbal cu mențiunea precum că în anul de studii 2009-2010 pentru proiectul ”cazangeria” în APP s-a colectat suma de 13370 lei.

În cazul dat, menționează apelantul că, sarcina în vederea verificării versiunii părții apărării că, aproximativ în aceeași perioadă când s-au efectuat lucrările de reparație a scărilor de acces la liceu, au fost efectuate și lucrări pentru proiectul ”Cazangerie” la același liceu i-a revenit părții apărării, și nici de cum părții acuzării și organului de urmărire la cum a făcut referire instanța în sentința sa.

În partea ce ține de alegația instanței reflectate în pct. 69 și pct.71 din sentință precum că nu există nicio probă ce ar confirma că Friptuleac Alia sau alt reprezentant al APP ar fi transmis banii în sumă de 13.370 lei personal primarului (inculpatului), deoarece banii dați nu a fost luați la evidență contabilă în APP

conform registrului de casă și nici reflectați în declarația fiscală a APP pentru perioada de referință, consideră apelantul că, concluzia dată una greșită și o interpretare univocă a probatoriului, căci cu fermitatea s-a probat acel fapt că suma de 13370 de lei era formată anume din cei a câte 100 de lei colectați de către părinții copiilor și pedagogii din cadrul LT "Vasile Alexandri", colectarea cărora este confirmată prin listele de evidență corespunzătoare, cât și declarațiile Lucic Larisa, Pasat Lucia și Friptuleac Ala, și imediat după colectare, banii respectivi au trecut în bugetul Asociației și luați în acest mod la evidență acesteia de către contabilul Pasat Lucia, fapt confirmat la fel prin extrasele proceselor verbale ale ședințelor Asociației. Faptul că nu au fost respectate careva cerințe legislative referitoare la modul de ținere a contabilității și de aplicare a standardelor de contabilitate sau a normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară, în nici un caz nu poate fi invocat ca un temei de negare în genere a faptului existenței banilor dați.

În partea ce ține de alegația instanței reflectate în pct. 72 din sentință precum că de către organul de urmărire penală urma a fi dispusă efectuarea unei revizii documentare (inspecții financiare) tematice sau a unei expertize judiciare contabile la APP pentru perioada de referință, pentru a stabili respectarea disciplinei financiare, contabile, fiscale etc. de către entitatea respectivă, și că cu toate că în faza de urmărire partea apărării a înaintat o cerere în vederea dispunerii unei expertize contabile la APP, însă aceasta a fost respinsă, menționează apelantul că, potrivit prevederilor art. 295 alin.(4) din Codul de procedură penală, respingerea de către procuror a cererii sau a demersului nu privează persoana care le-a înaintat de dreptul de a le înainta ulterior în instanța judecătorească.

Susține apelantul că, pe caz s-a constatat cu certitudine primirea de la Președinta Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia Friptuleac Alia a sumei de 13370 lei ce aparțineau Asociației, către Lîsîi Grigore ce avea calitatea de Primar al com.Scumpia, exercitându-și atribuțiile sale de serviciu în această calitate, fiind persoană desemnată de consiliu cu gestionarea lucrărilor de reparație a scărilor Liceului și anume faptul dat i-a determinat pe membrii APP să creadă că acesta se afla în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu cu referire la construcția scărilor de acces, să perceapă ca veridică argumentul său că este necesar de achita agentului economic SRL "Lozdig-Construct" o sumă suplimentară la suma de 60.00 lei care deja a fost transferată drept plată pentru efectuarea lucrărilor de reparație și să-i încredințeze acestuia transmiterea banilor suplimentari de 13370 lei către agentul economic.

Astfel, contrar faptului că au fost prezentate destule probe utile, pertinente, și concludente, care au demonstrat vinovăția inculpatului Lîsîi Grigore în comiterea infracțiunii incriminate, în opinia apelantului instanța de fond a emis o sentință neîntemeiată și ilegală, care urmează a fi casată, iar inculpatul Lîsîi Grigore să fie

recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c), d) Codul penal.

**Argumentele părților:**

**Procurorul participant Octavian Bodareu** a pledat pentru admiterea apelului depus de către procurorul în Procuratura r-lui Fălești ca fiind fondat, în condițiile în care instanța de fond în mod eronat a apreciat materialul probator care dincolo de orice dubiu dovedește vinovăția lui Lisîi Grigorie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c) și d) Cod penal cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penale.

*În susținerea poziției acuzatoriale, acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești în procedura apelului a prezentat următoarele probe:*

**Volumul I:**

- F.d.11-12 – plângerea depusă de către primarul comunei Scumpia r-l. Fălești, Friptuleac Petru din 16.12.2021;

- F.d.13-15 – contract de antrepriză nr. 76 din 11.06.2010;

- F.d.16-17 – dare de seamă privind procedura de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri nr. 7 din 14.06.2010;

- F.d.18-19 – proces-verbal nr. 7 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții din 07.06.2010;

- F.d.20-21 – contract privind verificarea documentațiilor de proiect nr. 0206-03-10 din 12.03.2010;

- F.d.22-23 – scrisoare nr. 04-264 din 30.03.2010 și raport de verificare nr. 0206-03-10 la proiectul de execuție „Reparația scării de acces la Liceul Teoretic din s.Scumpia, r-nul Fălești”;

- F.d.24-25 – deviz local nr. 01 lucrări de reparații;

- F.d.26-27 – deviz-ofertă;

- F.d.28-29 – proces-verbal nr. 01 de recepție a lucrărilor executate;

- F.d.30-31 – factură fiscală seria RW0086736 din 22.07.2010;

- F.d.32-33 – proces-verbal nr. 02 de recepție a lucrărilor executate;

- F.d.34-35 – factură fiscală seria AW0050514 din 01.09.2010;

- F.d.36-40 – proces-verbal nr. 03 de recepție a lucrărilor executate;

- F.d.41 – act de consemnare întocmit de către comisia formată din:primarul comunei – Lisîi Grigore; președintele APP – Friptuleac Alla; directorul liceului – Lucia Larisa; cantabil APP – Pasat Lucia;

- F.d.42-45 proces-verbal de examinare a documentelor din 02.03.2022, conform căruia au fost examinate copia documentele anexate la plângerea ce datează din data de 16.12.2021, depusă de primarul comunei Scumpia raionul Fălești Friptuleac Petru și anume:

- Copia autenticată a contractului de antrepriză nr. 56 din 11.06.2010 încheiat între Primăria comunei Scumpia reprezentată de către LÎȘÎ Grigore în calitate de manager șef, CREȚU Maria director economic și NEGOIȚĂ Grigore consultant juridic pe de o parte și „Lozdig-Construct” S.R.L. reprezentată de către LOZNEANU Ion manager șef, DOGOTARI Boris director tehnic și LOZNEANU Galina director economic pe de altă parte. Obiectul contractului prin care antreprenorul se obligă să execute lucrările în termen de 1,5 luni. Valoarea contractului o constituie 142.151,86 lei. La sfârșitul contractului dat sunt aplicate amprenta ștampilei „Primăria comunei Scumpia” mai jos de care sunt aplicate semnăturile cu pixul în dreptul rubricii manager șef și a Consultantului juridic. În rubrica „Antreprenor general” este aplicată amprenta ștampilei „Lozdig-Construct” S.R.L. mai jos de care sunt aplicate semnăturile cu pix în dreptul rubricilor Manager șef, Director tehnic și Director economi. La sfârșitul contractului este aplicată amprenta ștampilei „Trezoreriei Teritoriale Fălești” ce datează din 14.07.2010.

- Copia autenticată a Dării de seamă privind procedura de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri nr. 7 din data de 14.06.2010, în care este indicată în dreptul rubricii „Autoritatea contractantă” Primăria comunei Scumpia r-nul Fălești; în dreptul rubricii „Obiectul achiziției”- Reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic din s. Scumpia; În dreptul rubricii „Operatori economici cărora le-au fost transmise la data de 24.05.2010 invitația de participare” sunt indicate „Vitanadublu” S.R.L.; „Paviolex” S.R.L. și „Lozdig-Construct” S.R.L.. Câștigător al ofertei fiind desemnată operatorul economic „Lozdig-Construct” S.R.L., cu care a fost încheiat contractul nr. 56 din 11.06.2010 cu valoarea contractului de 142.151,86 lei cu TVA; la sfârșitul actului fiind aplicată amprenta ștampilei „Primăria comunei Scumpia” fiind scris cu pix numele conducătorului autorității contractante „Lîșî Grigore” și aplicată semnătura cu pix.

- Copia autenticată a procesului-verbal nr. 7 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții al Primăriei comunei Scumpia r-nul Fălești din 07 iulie 2010 prin care a fost desemnat câștigător „Lozdig-Construct” S.R.L. la obiectivul „Reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic din s. Scumpia raionul Fălești cu suma totală de 142.151,86 lei, la sfârșitul actului fiind aplicate cu pix semnăturile grupului de lucru în frunte cu LÎȘÎ Grigore.

- Copia autenticată a Contractului nr. 0206-03-10/31 din 12.03.2010 prin care Î.S. „Serviciu de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor” în calitate de antreprenor își asumă executarea lucrărilor de verificare a proiectului de execuție „Reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic din s. Scumpia r-nul Fălești,, pe 2 file.

- Copia autenticată a raportului de verificare nr. 0206-03-10 la documentația de deviz, la obiectul „Reparația Scărilor de acces la Liceul Teoretic din s. Scumpia



r-nul Fălești prin care s-a supus verificării devizul de cheltuieli în sumă de 144,69 mii lei fiind primită concluzia ca costul lucrărilor de deviz la obiectul „Reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic din s. Scumpia r-nul Fălești” de a se recomanda spre aprobare costul orientativ de deviz în sumă de 144,69 mii lei pe 1 filă.

- Copia autenticată a Devizului Local nr. 1 Lucrări de reparație cu valoarea de 144.686,31 lei; Scară de acces în satul Scumpia raionul Fălești „Formular nr. 7,, pe 2 file, Devizul dat este redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce urmează a fi efectuate și costul acestora în primul tabel este indicată „Lucrări de demolare” apreciate la prețul de 1.689,12 lei. Tabelul 2 „Scara” apreciate la prețul de 42.041,44 lei. Tabel 3 „Canal de scurgere” apreciat la prețul de 16.512,78 lei; Tabelul 4 „Balustrada” apreciat la prețul de 26.175,15 lei; Inclusiv salariu 14.876,54 lei; Total deviz: 144.686,31 lei. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către OLARU Vladimir în dreptul numelui fiind aplicată amprenta ștampilei „Olaru Vladimir Responsabil Tehnic” și semnătura cu pix.

-Copia autenticată a Devizului-Ofertă, Lucrări de reparație; Scară de acces în satul Scumpia raionul Fălești „Formular nr. 1,, pe 2 file. Devizul dat este redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce urmează a fi efectuate și costul acestora în primul tabel este indicată „Lucrări de demolare” apreciate la prețul de 1.689,12 lei. Tabelul 2 „Scara” apreciate la prețul de 41.173,45 lei. Tabel 3 „Canal de scurgere” apreciat la prețul de 16.248,11 lei; Tabelul 4 „Balustrada” apreciat la prețul de 26175,15 lei; Total deviz: 142.151,86 lei. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către Ofertant - SC „Lozdig-Construct” SRL în dreptul numelui fiind aplicată amprenta ștampilei „Lozdig-Construct” SRL” și semnătura cu pix Lozneanu.

- Copia autenticată a procesului-verbal nr. 1 de recepționare a lucrărilor executate „Scara de acces în satul Scumpia raionul Fălești cu valoarea lucrărilor de 50.331,39 lei pe 2 file. Redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce au fost efectuate și costul acestora. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către Antreprenor - SC „Lozdig-Construct” S.R.L. și aprobat de către „Investitor” Primăria satului Scumpia raionul Fălești, fiind aplicată amprenta ștampilei „Primăria comunei Scumpia” și aplicată semnătura cu pix.

-Copia autenticată a facturii fiscale seria și numărul RW0086736 din 22.07.2010, în care este indicat ca „Furnizor” „Lozdig-Construct” S.R.L. și „Cumpărător” - Primăria satului \*\*\*\*\*. Denumirea „Lucrări de reparație la scara de acces în satul \*\*\*\*\* conform contractului și procesului-verbal nr. 1 la preț total de 50.331,56 lei.

-Copia autenticată a ordinului de plată nr. 232 din 22 iulie 2010 la suma de 50.331,31 lei în care este indicat ca Plătitor - Primăria comunei Scumpia și Beneficiar: Lozdig-Construct S.R.L.

-Copia autenticată a procesului-verbal nr. 2 de recepționare a lucrărilor executate „Scara de acces în satul \*\*\*\*\* cu valoarea lucrărilor de 46.675,40 lei pe 2 file. Redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce au fost efectuate și costul acestora. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către Antreprenor - SC „Lozdig-Construct” S.R.L. și aprobat de către „Investitor” Primăria satului \*\*\*\*\* fiind aplicată amprenta ștampilei „Primăria comunei Scumpia” și aplicată semnătura cu pix.

- Copia autenticată a facturii fiscale seria și numărul AW0050514 din 01.09.2010 în care este indicat ca „Furnizor” „Lozdig-Construct” S.R.L. și „Cumpărător” - Primăria satului Scumpia raionul Fălești. Denumirea „Lucrări de reparație conform contractului nr. 56 din 11.06.10 și procesului-verbal” la preț total de 4.667,23 lei.

-Copia autenticată a ordinului de plată nr. 267 din 09 septembrie 2010 la suma de 46.675,40 lei în care este indicat ca Plătitor-Primăria comunei Scumpia și Beneficiar-Lozdig-Construct S.R.L.

-Copia autenticată a procesului-verbal nr. 3 de recepționare a lucrărilor executate „Scara de acces în satul Scumpia raionul Fălești cu valoarea lucrărilor de 45.145,07 lei pe 1 filă. Redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce au fost efectuate și costul acestora. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către Antreprenor - SC „Lozdig-Construct” S.R.L. și aprobat de către „Investitor” Primăria satului \*\*\*\*\*; primar LÎSÎI Grigore, fiind aplicată amprenta ștampilei „Primăria comunei Scumpia” și semnătura cu pix.

- Copia autenticată a facturii fiscale din 20.09.2010 în care este indicat ca „Furnizor” „Lozdig-Construct” S.R.L. și „Cumpărător”- Primăria satului Scumpia raionul Fălești. Denumirea „Lucrări de reparație la scara de acces în satul Scumpia raionul Fălești conform Scumpia r-nul Fălești. Denumirea „Lucrări de reparație conform contractului nr. 56 din 11.06.10 și procesului-verbal” la preț total de 45.145,07 lei.

- Copia autenticată a schemei scării cu canal de scurgere pe 3 file.

- Copia autenticată a unei foi de format A-4 cu scris de mână cu denumirea „Act” cu textul „Prezentul act este întocmit de către noi comisia în componență: 1. Primarul comunei LÎSÎI Grigore; 2. Președinta APP FRIPTULEAC Alla; 3. Directorul liceului LUCIC Larisa; 3. Contabil APP PASAT Lucia; și confirmăm faptul că pentru reparația scărilor ce duc la școală au fost colectați de la părinți și profesori lei în sumă de 13.370 lei, care au fost repartizați agentului economic ce a efectuat lucrări de reconstrucție a scărilor pentru ce semnăm”. La sfârșitul acului în dreptul Președinte APP este aplicată semnătura cu pix și numele FRIPTULEAC Ala; în dreptul Primarul comunei este aplicată semnătura cu pix și numele LÎSÎI Grigore; în dreptul Directorul liceului este aplicată semnătura cu pix și numele

LUCIC Larisa; în dreptul Contabil APP este aplicată semnătura cu pix și numele PASAT Lucia;

- F.d.49-52 - Proces-verbal de cercetare la fața locului din 22 ianuarie 2022 și planșa fotografică anexă la acesta, prin care s-a individualizat locul unde au fost în anul 2010, efectuate lucrările de reparație a scărilor, și anume în satul Scumpia raionul Fălești, la gimnaziului „Vasile Alecsandri”, anterior Liceul „Vasile Alecsandri”

- F.d.56-65 – act privind rezultatul inspectării financiare tematice la Primăria com. Scumpia r-l. Fălești la indicația SCRF nr. 27-07-09/845 din 01.09.2011;

- F.d.74-107 – proces verbale ale ședințelor generale cu părinții;

- F.d.110-118 – certificatul înregistrării de stat a statutului organizației obștești nr. 2 din 16.04.2004;

- F.d.119-120 – deviz local nr. 03 lucrări de reparații;

- F.d.121-122 – proces-verbal de recepție a lucrărilor executate;

- F.d.123-125 – Proces-verbal de examinare a documentelor din data de 17.02.2022, conform căruia au fost examinate copia documentele ridicate prin ordonanța și procesul-verbal de ridicare de la președinta APP FRIPTULEAC Alla și anume:

- Copia autenticată a procesului-verbal al adunării cu părinții nr. 01 din 25.03.2010 pe 6 file. Pe prima filă fiind redată „Ordinea de zi” alcătuită din 6 puncte: 1. Lucrare metodică „Rolul familiei, școlii în educarea tinerei generații. Portretul școală familie. Rezultatul pe I semestru. Raportat L. LUCIC director. 2. Raportul APP pentru anul de studii 2009-2010, Raportor: A. FRIPTULEAC. 3. Cu privire la alegerea componentei organelor de conducere în APP. 4. Cu privire la reparația sistemului de încălzire și a scărilor: Raportor: G. LÂȘÎI. 5. Optimizarea rețelei de învățământ. Raportor: L. LUCIC. 6. Activitatea extra circulară. Responsabil. B. ZAIȚ. Prezenți părinți-93.

Cu importanță pentru prezenta cauză penală este a noua pagină punctul 3 din ordinea de zi prin care a fost desemnată în calitate de președintă a APP FRIPTULEAC Ala. Pe a 10 pagină este redat sub formă de text scris cu pixul al 4-lea punct din ordinea de zi „Cu privire la reparația sistemului de încălzire și a scărilor” Raportor: LÎȘÎI Grigore fiind scris „Primarul comunei Scumpia LÎȘÎI Grigore a venit cu o informație referitor la repararea grădiniței de copii, a sistemului de încălzire a liceului. D-lui a menționat că pentru reparația sistemului de încălzire este necesară suma de 600 mii lei. Pentru reparația capitală a grădiniței sunt necesare 15 mil lei. Primăria nu dispune de așa sume. De aceea este necesar ajutorul părinților. Rog să propuneți sume de bani care va fi colectată pentru reparația scărilor” din textul dat s-a hotărât de a colecta de la fiecare familie cu copii la școală câte 100 lei pentru reparația scărilor în mod benevol. Bani vor fi colectați de către membrii comitetului părintesc al fiecărei clase în lunile aprilie-

mai, transmiși prin proces-verbal președintei APP FRIPTULEAC Ala și contabilei PASAT Lucia. Suma colectată v-a fi transmisă primăriei prin proces-verbal de transmitere primire. La sfârșitul procesului-verbal fiind aplicată semnătura cu pix în dreptul mențiunii „Secretar”.

- Copia autenticată a procesului-verbal al Ședinței nr. 02 din 03.03.2011 pe 4 file. Pe prima filă fiind redată „Ordinea de zi” alcătuită din 6 puncte: 1. Mediatizarea Regulamentului pentru examenele de absolvire a ciclului gimnazial și liceal a. s. 2010-2011. Raportor L. LUCIC director. 2. Referat problemele copiilor a căror părinți sunt plecați peste hotare, Raportor: R. ZAIȚ. 3. Referat „Violența în liceu” Responsabil: L. LUCIC director. 4. Rezultate pe I semestru: Responsabil: L. LUCIC. 5. Dare de seamă a APP. Aprobarea cotizațiilor în APP pentru 2010-2011. Responsabil: A. FRIPTULEAC președinta APP. 6. Concert dedicat zilei de 8 martie. Prezenți părinți-176.

Cu importanță pentru prezenta cauză penală este a patra filă pe care este redat sub formă de text scris cu pix al 5-lea punct din ordinea de zi „Dare de seamă a APP. Aprobarea cotizațiilor în APP pentru 2010-2011 fiind indicat în al doilea aliniat de pe a patra filă textul: „Pentru reparația scărilor s-a luat decizie de a aloca fiecare familie câte 100 lei. A fost colectată suma de 11.120 lei, 2.250 lei au colectat cadrele didactice. Total 13.370 lei. Suma dată a fost transmisă primăriei prin proces-verbal”. La sfârșitul procesului-verbal fiind aplicată semnătura cu pix în dreptul mențiunii „Secretar”.

- Copia autenticată a 23 file de format A-4 cu listele părinților, elevilor și a pedagogilor de la care au fost colectați bani cu mențiunea „pentru scări” unde prin metoda simplului calcul s-a stabilit a fi fost colectați bani în sumă de 13.370 lei.

- Copia autenticată a Certificatului Înregistrării de stat a Statutului Organizației Obștești „Asociația Părinților și Pedagogilor din Comuna Scumpia” pe 1 file.

- Copia autenticată a Statutului Organizației Obștești „Asociația Părinților și Pedagogilor din Comuna Scumpia” unde conform Capitolului IV Structura Asociației pct. 4.4 „Lucrările de ședință ale adunării generale se consemnează într-un proces verbal în care se v-a indica data ședinței, participanții la ea, ordinea de zi, cuprinsul succint al discursurilor, problemele puse la vot și rezultatul votării. Procesul-verbal se semnează președintele adunării generale și se contrasemnează de secretar.

- Copia autenticată a Devizului Local nr 3 Lucrări de reparație cu valoarea de 60.000 lei; Scară de acces în s. Scumpia raionul Fălești „Formular nr. 7,, pe 2 file, Devizul dat este redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce urmează a fi efectuate și costul acestora în primul tabel este indicată „Scara” apreciată la prețul de 17.635,81 lei „Inclusiv salariu” apreciat la suma de 2704,07 lei. Tabelul 2 „Canal de scurgere” apreciat la prețul de 12.084,82 lei, „Inclusiv salariu” apreciat la suma de 3571,84 le. Tabel 3 „Lucrări de terasament” apreciat la

prețul de 6.559,71 lei; Inclusiv salariu 3.881,71 lei; Total deviz: 60.000 lei. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către LOZNEANU Ion în dreptul numelui fiind aplicată amprenta ștampilei „Lozdig-Construct” S.R.L. și semnătura cu pix.

- Copia autenticată a procesului-verbal de recepționare a lucrărilor executate „Scara de acces în s. Scumpia raionul Fălești cu valoarea lucrărilor de 60.000 lei pe 2 file. Redat sub formă de tabel cu diferite rubrici ce țin de lucrările ce au fost efectuate și costul acestora. La sfârșitul căruia este indicat că a fost întocmit de către Antreprenor- SC „Lozdig-Construct” S.R.L. și aprobat de către „Investitor” Asociația Obștească „Scumpia”, fiind aplicată amprenta ștampilei „Asociația Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” și semnătura cu pix;

- F.d.129 – ordonanță de ridicare din 02.02.2022 a actelor confirmative de la Lozneau Ion privind lucrările de reparație a scărilor de acces la Gimnaziul „Vasile Alecsandri din s.Scumpia;

- F.d.130 – proces-verbal de ridicare din 02.02.2022, prin ce de la Lozneau Ion s-a dispus ridicarea un șir de acte;

- F.d.131-136 – contract de antrepriză nr.12/c din noiembrie 2010, încheiat între AO „Părinților și Pedagogilor” și SC „Lozdicg-Construct” SRL;

- F.d.139 – 140 ordonanță și proces verbal de ridicare din 03.02.2022, fiind în acest sens ridicat de la Fusa Doina a.n.19.08.1987 secretar interimar al Consiliul local al s.Scumpia, fiind în acest sens ridicate deciziile Consiliului local s.Scumpia din perioada anului 2010 privind reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic V.Alecsandri din s.Scumpia.

- F.d.141-168 – registru de casă pentru anul 2010;

- F.d.169 – decizia Consiliului Comunal Scumpia nr. 01/04 din 13.03.2010, cu privire la reparația scărilor de acces în LT „V.Alecsandri”.

- F.d.170 – decizia Consiliului Comunal Scumpia nr. 03/02 din 18.06.2010, referitor la rectificările în bugetul local;

- F.d.193-196 – proces-verbal de confruntare din 22.03.2022, potrivit căruia au fost verificate declarațiile dintre Friptuleac Alla și Lisîi Grigore.

## **Volumul II:**

- F.d.15 – proces-verbal de ridicare din 18.05.2022, potrivit căruia s-a dispus ridicarea copiei extrasului bancar ce confirmă suma de bani în perioada 31.05.2010-10.12.2010 pe contul bancar al Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia, copii din actele cu referire la cheltuielile Liceului Teoretic „V.Alecsandri” al comunei Scumpia, r-nul Fălești în perioada anului 2010 și declarațiile pe venit pentru perioada anilor 2009-2010 al Asociației și Pedagogilor din comuna Scumpia.

- F.d.16-37 – extras din contul nr. 222472600696;

**- F.d.76-78 – proces-verbal de audiere a martorului Lucic Larisa din 02.11.2022,** care a relatat instanței că, activează în calitate de director al Gimnaziului V. Alexandri din satul \*\*\*\*\* din anul 1999, neîntrerupt. În perioada cât a activat ca primar LÎSÎI Grigore, instituția pe care o conduce a avut o conclucrare benefică cu primarul. Aproximativ în anul 2010, la instituție a fost construită cazangeria și schimbată sistemul de încălzire din bugetul primăriei, din contul Asociației părinților și pedagogilor a fost alocată suma de 10.000 lei pentru lucrările de proiectare a cazangeriei. Spre clădirea școlii duc 105 trepte care erau deteriorate. A discutat cu primarul, s-a convenit ca scările să fie reparate cu contribuția bănească a asociației părinților și pedagogilor. S-a convocat ședința generală cu părinții, unde s-a adus la cunoștință despre reparația cazangeriei și a scărilor și care sunt condițiile. S-a luat decizia de a colecta banii. Banii au fost colectați conform unor liste cu semnătura părinților, însă nu ține minte suma. O parte din banii colectați, 60.000 lei, în luna decembrie 2010, au fost transferați firmei „Lozdig-Construct” S.R.L., care a efectuat lucrările. Au fost reparate o parte din scările care erau mai tare deteriorate. La întrebarea de ce nu se repară și restul scărilor mai puțin deteriorate, primarul a răspuns că nu sunt bani. La o altă ședință generală cu părinții, s-a decis de a colecta bani pentru reparația scărilor rămase nereparate. Din contribuția părinților și pedagogilor s-a acumulat 13.370 lei. Friptuleac Alla, președinta Asociației părinților și pedagogilor, i-a adus la cunoștință suma acumulată și a întrebat cum procedează mai departe. I-a zis să plece la Primărie, însă să fie confirmat printr-un act transmiterea banilor. În aceeași zi, i-a adus un act de predare-primire a banilor, semnat de primar și de Friptuleac Alla. Nu-și amintește dacă era și semnătura contabilei Asociației părinților și pedagogilor. I-a zis să semneze și dânsa actul respectiv. Actul a rămas la contabilă și la Friptuleac Alla. Nu ține minte dacă era un exemplar al actului respectiv sau mai multe. Cealaltă porțiune a scărilor a fost reparată. Inițial a fost reparată prima porțiune de scări, apoi s-a făcut scurgerea, ulterior s-a reparat cealaltă porțiune. Suma de 13.370 lei nu ține minte când a fost transmisă. Probabil Primăria monitoriza efectuarea lucrărilor. Cu S.R.L-ul, Asociația părinților și pedagogilor nu a semnat nici un contract. Instituția nu supraveghea lucrările, nu a semnat nici un contract. Asociația avea factură de transmitere a sumei de 60.000 lei, contract nu cunoaște dacă a avut. Banii colectați în sumă de 60.000 lei, erau transmiși lui Friptuleac Alla, aceasta îi transmitea contabilei, iar ultima îi depozita pe contul Asociației. Ce ține de suma de 13.370 lei, probabil nu a fost depozitată pe contul Asociației, s-a colectat și s-a transmis direct. Din discuție cu Friptuleac Alla și contabilă a înțeles că suma nu a fost reflectată în contul Asociației. Nu l-a văzut niciodată pe antreprenorul care presta serviciile. Din Asociație nimeni nu a dus tratative cu vreun reprezentant al S.R.L-ului. Orice sumă de bani, inclusiv suma de 13.370 este considerabilă pentru Asociație. Lucrările de reparație au început vara,

când copiii erau în vacanță. Nu poate spune din contul cui a fost efectuată reparația scărilor, suma de 60.000 lei a fost transferată în decembrie. În august a fost reparată a doua porțiune de scări. La 01 septembrie, scările erau reparate. Anul de studii era deja început când a venit Friptuleac Alla cu actul de transmitere a sumei de 13.370 lei. Actul respectiv nu era semnat, nu a abordat această chestiune. Nu cunoaște unde este actul în original. Atunci a semnat pe original. Nu ține minte dacă în biroul primarului, dar discuții cu acesta referitor la reparația scărilor a avut. Nu avea la ea acte de la Asociație sau de alt tip, în momentul discuției cu primarul referitor la acest subiect. În decembrie, contabilă Asociației Pasat Lucia i-a comunicat despre transferul de 60.000 lei. Factura a văzut-o deja când se instrumenta dosarul la Procuratură. Atunci și a văzut că factura este din decembrie 2010. Referitor la suma de 13.370 lei, discuții cu contabilă nu a avut. Cu primarul, după reparația primei porțiuni de scări, a discutat, dar nu ține minte unde, și-a exprimat mulțumirea față de lucrările efectuate. Într-adevăr primarul i-a zis că nu este posibil de efectuat lucrările celei de-a doua porțiuni de scări, dar că nu pot fi efectuate de același antreprenor nu ține minte dacă primarul a zis. Nu ține minte dacă primarul i-a propus să-i facă legătura cu antreprenorul referitor la lucrări. Nu ține minte dacă în luna octombrie 2010, să fi fost la primar în birou cu vreun act ce ar confirma transmiterea a sumei de 13.370 lei. A participat în calitate de consilier local la ședința consiliului din 15 decembrie 2021. La ședință a vorbit despre faptul că s-au furat balustradele de la scări. S-a decis ca balustrada rămasă să fie demontată și să fie instalată ulterior, în primăvară. La această ședință nu s-a ridicat întrebarea referitor la suma de 13.370 lei. Informația cu referire la faptul că LÎSÎI Grigore ar fi însușit suma de 13.370 lei, a aflat în primăvara anului 2022, când a fost chemată la poliție la audiere

**Fiind audiat în cadrul instanței de apel martorul Lucic Larisa a declarat** că, susține declarațiile oferite în cadrul primei instanței, menționând faptul că suma de 13 370 lei a fost alocată pentru reparație, deviz pe suma dată nu a văzut, nu cunoaște dacă suma dată a fost luată la evidență contabilă. Menționează martorul că, a discutat cu primarul comunei dat fiind că a rămas scări reparate, alte discuții cu primarul nu a avut.

Declară martorul că, din câte își amintește suma respectivă nu a fost luată la evidența asociației. Nu poate relata de ce suma de 60 000 lei a fost transferată însă suma de 13 370 lei nu a fost. Suma de 13 370 lei a fost colectată de la părinți și profesori, iar la moment asociația este suspendată din 2011, arhiva asociației se află la școală, la fosta președinte a asociației, Friptuleac Ala.

Nu ține minte conținutul actului de predare primire a banilor, contractul a fost semnat și predat primarului. O singură sumă a fost colectată în cuantum de 13 370 lei.

Din cele menționate de Friptuleac Ala, cunoaște că sunt 2 acte cu această sumă, însă într-un act a fost o greșeală, însă nu a văzut ca suma de 13 370 lei să figureze de 2 ori. Nu ține minte dacă în caietul dat era un singur act cu suma menționată supra. Caietul respectiv trebuie să se păstreze la Friptuleac Ala. Actul este, dar nu cunoaște dacă este în original.

Nu cunoaște dacă după transfer suma a fost întocmit vre-un act de recepționare a lucrărilor respective. Ștampila asociației s-a aflat la președintele asociației și la contabilă Pasat Lucia.

- F.d.80 – proces-verbal nr.2, în cuprinsul căruia se menționează că, în anul de studii 2009-2010 pentru proiectul „Cazangerie” în APP s-a colectat suma de 13 370 lei;

- **F.d.82-84 – proces-verbal de audiere a martorului Friptuleac Ala din 07.11.2022**, care în prima instanță a declarat faptul că, activează la gimnaziul „Vasile Alexandri” din satul \*\*\*\*\* în calitate de bibliotecară din anul 1989, neîntrerupt. În legătură cu acest caz, din câte își amintește, activând în calitate de președinte a asociației părinților și pedagogilor, în primăvara anului 2010 la ședința desfășurată în Gimnaziu, s-a discutat despre reparația scărilor care duc spre școală. Era prezent și primarul LÎSÎI Grigore la ședință. Primarul a declarat că nu sunt surse suficiente pentru reparația scărilor. S-a venit cu propunerea ca părinții să contribuie cu ajutor bănesc, să fie colectat câte 100 lei de la fiecare familie, s-a aprobat. S-au făcut colectări de bani în sumă de 13.700 lei. Banii îi colecta dânsa. Fiecare președinte a comitetului părintesc al fiecărei clase, colecta banii sub semnătură de la părinții clasei respective și întocmea o listă, ulterior lista și banii îi transmiteau dânsei și se semnau pe o altă listă. Suma colectată a transmis-o contabilului Asociației, Pasat Lucia. Acțiunea de transmitere era consemnată în caietul contabilei. Ulterior contabilă trecea banii pe contul Asociației. Mai târziu, la început de an școlar, septembrie sau octombrie, directoarea le-a spus să transmită acești bani primarului. Contabilă Asociației Pasat Lucia i-a dat banii și s-a dus la Primărie, și în biroul primarului, a transmis acestuia banii colectați, întocmind totodată un act de predare-primire a banilor în două exemplare. În acel moment în birou nu mai era nimeni, în afară de dânșii. A scris același text de 2 ori pe file diferite. Pe ambele acte a semnat primarul că a primit banii, iar dânsa pentru că a transmis banii. Cu ambele exemplare s-a dus la școală și directoarea Lucic Lucia și contabilă Pasat Lucia, au semnat ambele exemplare ale actului. Un exemplar l-a dus la Primărie și l-a lăsat în contabilitate, nu ține minte cui anume, al doilea exemplar se păstra la actele Asociației, care se aflau ori la dânsa, ori la contabilă. Copia xerox de pe actul de predare-primire a banilor, l-a prezentat anchetatorului când a fost interogată. La lucrările de reparație a scărilor nu a avut nici o atribuție, nu s-a implicat în nici un fel. În afară de această sumă de 13.700 lei, s-a colectat și s-a transferat pentru reparația scărilor și suma de 60.000 lei.



Suma respectivă se afla pe contul Asociației, nu a fost colectată în scopul reparației scărilor, însă destinația transferului a fost reparația scărilor. Responsabil de lucrări era Primăria. Procesul-verbal de efectuare a lucrărilor i-a fost transmis de la Primărie ca să-l semneze, după ce au fost transmiși acei 13.700 lei, și l-a semnat. În procesul-verbal de recepție era indicat volumul lucrărilor, costul lucrărilor. Cei 60.000 lei erau transferați când a semnat procesul-verbal. În cadrul interogatoriului pe acest dosar a aflat despre contractul dintre Asociație și „Lozdig-Construct” S.R.L., nr. 12/c din noiembrie 2010. Atunci l-a văzut pentru prima dată. La fel a văzut că era indicat numele său, însă semnătura sa lipsea. Lucrările de reparație a scărilor au început vara, nu-și amintește dacă la începutul anului școlar erau finalizate. Lucrările s-au efectuat în câteva etape, nu ține minte în câte. Ideea de a repara scările a venit de la directoare și părinți. Lucrările au fost achitate de către Primărie. Agentului economic a fost ales tot de către Primărie. Dânsa nu a participat la acțiunile de alegere a agentului economic, de achitare a acestuia. Transferul de 60.000 lei l-a efectuat Asociația pe contul agentului economic care urma să efectueze lucrările. Bonul de transfer la văzut, se păstrează în documentație. Nu ține minte cine a spus că trebuie de făcut acest transfer. Chestiunea de transmitere a sumei de 60.000 lei ținea de discuțiile dintre director și primar. Nu-și amintește dacă suma de 13.700 lei a transmis-o primarului până la/sau după transferul celor 60.000 lei. Pe Lozneanu Ion nu-l cunoaște. Suma de 13.700 s-a colectat din primăvară până în septembrie-octombrie 2010. Ce a făcut LÎSÎI Grigore mai departe cu banii nu a discutat niciodată. Nu cunoaște cu ce sumă a venit Primăria pentru reparația scărilor. Nu cunoaște cum a apărut în contabilitatea Asociației contractul 12/c din noiembrie 2010. Nu a cunoscut de acesta până nu a fost audiată la poliție. Actul de transmitere a banilor în sumă de 13.700 nu a fost înregistrat deoarece nu cunoștea procedura. Nu este indicată data, luna, anul întocmirii, deoarece este o omisiune a dânsului, nu a făcut-o intenționat. Textul actului i l-a dictat primarul, a scris exact. În domeniul său de activitate a întocmit acte de predare-primire a bunurilor, dar nu și a banilor. În anul 2010-2011, aproximativ în perioada reparației scărilor, Asociația a contribuit cu bani la reparația cazangeriei. Nu ține minte cu ce sumă s-a contribuit. Procesul-verbal nr. 2 a fost scris de către dânsa, este semnătura dânsului. La scris în 2009-2010. Nu-și amintește de acest act, trebuie să-l caute prin documentație. Nu poate să explice, căci nu ține minte, de ce în acest act a scris că suma de 13.700 lei este transmisă pentru proiectarea cazangeriei. Nu-și amintește dacă chestiunea privind cazangeria a fost pusă în discuție la Asociație. Ea necesita reparație, ulterior s-a reparat. Nu cunoaște cine s-a ocupat de reparația cazangeriei, dacă a fost vreun proiect și dacă a participat și Primăria. Banii în sumă de 13.700 lei s-au colectat deoarece nu ajungeau cei 60.000 lei. La adunarea Asociației s-a spus că trebuie colectați 13.700

lei, însă despre faptul că pe contul Asociației sunt 60.000 lei nu s-a anunțat (fila dosarului 82-84, volumul II).

**Fiind audiat în cadrul instanței de apel martorul Friptuleac Ala a declarat că,** susține declarațiile oferite în cadrul primei instanței, menționând faptul că, la momentul cu pricina suma de 13 370 lei pentru asociația a fost una considerabilă. Deviz de cheltuieli pe suma respectivă nu a văzut. Act de recepționare a lucrărilor nu a văzut, nu a primit nimic. Concretizează martorul că nu era necesitatea de anume 13 370 lei, atât s-a colectat.

Susține martorul că, ștampila instituției se află la contabilă Pasat Lucia. Banii care sau colectat sau păstrat la contabilă. Nu cunoaște de ce a fost transferată suma de 60000 lei, iar suma de 13 370 lei nu a fost transferată, așa i s-a spus să facă. Actul respectiv în original se păstrează în documentația asociației, în safeu la școală la director. Celălalt act nu are legătură cu banii pentru reparația scărilor, acest act există în caiet cu procesul verbal. Caietul dat la fel se află în documentația asociației. Nu cunoaște cum a fost înregistrat acest act la primărie. După 2010 familia sa nu a avut careva conflicte cu inculpatul, nu este rudă cu el.

Menționează martorul că, în momentul efectuării dării de seamă nu l-a chemat pe Lîsîi Grigorie pentru că nu era necesar, însă semnătura lui era deja în act.

- F.d.85 – **proces-verbal de audiere a martorului Friptuleac Petru** din 07.11.2022, care în prima instanță a declarat faptul că, la moment activează în calitate de primar al satului \*\*\*\*\* din anul 2011. La 16 decembrie 2021 a scris un demers către președintele Republicii Moldova, Maia SANDU, din numele dânsului ca primar, cu referire la faptul că, la ședința Consiliului comunal din 20 noiembrie 2021, directoarea Gimnaziului satului \*\*\*\*\*, Lucic Larisa a înștiințat consilierii prezenți, dânsa fiind și consilier, că în anul 2010 s-au reparat scările de acces către gimnaziu, care în 2021 se deteriorează atât scările cât și balustrada. După aceasta a întrebat ce facem cu situația respectivă. În discuție la ședință, nu s-a pus chestiunea respectivă. Ulterior a verificat contabilitatea Primăriei, cine a efectuat reparația scărilor în 2010. S-a constatat că a fost încheiat contract între Primărie și S.R.L. „Lozdig-Construct”, pentru îndeplinirea lucrărilor în sumă de 142.151,86 lei. A efectuat procedura de achiziții publice cu respectarea cerințelor legislației în domeniu. S-a constatat că banii pentru lucrări au fost transferați în trei tranșe. S-a mai constatat că după achitarea sumei contractuale, suplimentar s-a întocmit un deviz de cheltuieli de 60.000 lei. Printre actele din contabilitate s-a depistat și o recipisă în copie xerox, în sumă de 13.370 lei semnată de directorul școlii Lucic Larisa, contabilă Asociației Pasat Lucia, președintele Asociației Friptuleac Alla și primarul de atunci LÎSÎI Grigore. În total, suplimentar la suma contractului, erau 73.370 lei. A considerat că ceva nu e în regulă deoarece suma respectivă e mai mare cu 50% decât suma din contract. Faptul dat, l-a făcut să înainteze demersul respectiv către Președinte, pentru a se verifica și să se i-a măsuri cu persoanele

responsabile de efectuarea lucrărilor. Ca rezultat s-a pornit acest proces penal. Părerea dânsului este că nu era necesar de a se colecta de la cetățeni bani deoarece Primăria dispunea de finanțe la 01.01.2010. Scările sunt la balanța primăriei și nu a Gimnaziului, nu era necesar implicarea părinților și pedagogilor la colectarea banilor. Cu referire la calitatea scărilor, la sfârșitul anului 2011 a avut discuție cu președintele raionului la acel moment, Muduc Valeriu. Nu a discutat cu acesta atunci referitor la sumele cheltuite sau la alte dubii. Scările nu mai erau în așa stare deplorabilă. Cu inculpatul LÎSÎI Grigore nu este rudă, relațiile sunt normale. Ședința Consiliului comunal Scumpia a avut loc și în noiembrie și în decembrie, s-a discutat doar despre balustradă și scări.

**Fiind audiat în cadrul instanței de apel martorul Friptuleac Petru a declarat că,** susține declarațiile oferite în cadrul primei instanței, menționând faptul că, nu cunoaște către cine a fost transferată suma de 13 000 lei. Nu crede că la acel moment pentru asociația suma respectivă a fost una considerabilă. Menționează martorul că, la devizul de bază sa făcut unul suplimentar. Pretenții până în anul 2021 au fost de la părinți și cetățeni dat fiind că, scările erau în starea rea, respectiv calitatea lucrărilor de construcție a fost rea.

- F.d.87 – **proces-verbal de audiere a martorului Lozneanu Ion** din 01.12.2022, care în prima instanță a declarat faptul că, aproximativ în anul 2010-2011, activa în calitate de antreprenor la „Lozdig-Construct” S.R.L., era administrator. A efectuat lucrări de reparație în satul \*\*\*\*\*, a reparat scările de acces la gimnaziul din localitate. Lucrările au fost efectuate în baza contractului încheiat cu Primăria Scumpia, atunci primar era LÎSÎI Grigore. Conform devizului, după efectuarea lucrărilor a apărut necesitatea efectuării altor lucrări la altă porțiune a scărilor de acces. În devizul de cheltuieli era inclus pentru lucrările de partea de jos a scării cu trepte. După finalizarea lucrării acestei porțiuni, de la directoarea gimnaziului a venit solicitarea de a efectua lucrări la cealaltă parte de scară, cea dreaptă. Solicitarea era verbală. Firma sa a făcut devizul de cheltuieli pentru a doua porțiune de scară în sumă de 60.000 lei. Costul primului deviz a fost de 147.000 lei. Devizul 2 l-a prezentat directoarei și a fost încheiat un contract cu Asociația părinților și pedagogilor gimnaziului. A efectuat lucrările, a semnat procesul-verbal de executare a lucrărilor, banii în sumă de 60.000 lei au fost transferați prin bancă. Până la încheierea primului contract a fost concurs de achiziții publice. Pentru al doilea contract nu a fost necesar efectuării concursului deoarece suma nu depășea 100.000 lei. Obiectul concursului a fost prima porțiune de scări. Înainte de concurs primăria a venit cu o cerere în caietul de sarcini. Dânșii au venit cu oferta lor și au câștigat concursul. Lucrările au fost în două etape. Achitarea lucrărilor a fost prin transfer bancar, în numerar bani nu a primit. Nu ține minte cine a recepționat lucrările. În contractul de antrepriză nr. 12/c, datat cu noiembrie 2010, încheiat între Asociația obștească a părinților și pedagogilor din

satul scumpia și S.R.L. „Lozdig-Construct”, semnătura la rubrica antreprenor general îi aparține. Contractul a fost pregătit de întreprinderea dânsului. Nu ține minte de ce la rubrica beneficiar Alla Friptuleac din partea Asociației, lipsește semnătura. Contractul a fost întocmit în două exemplare, al doilea exemplar a rămas la beneficiar. Nu poate explica de ce nu este indicată data concretă din noiembrie 2010. A mers cu ambele exemplare la directoare, aceasta nu era, le-a lăsat la aceasta pe masă. Responsabil de efectuarea lucrărilor era șeful șantierului VOZNEAC, el a și adus înapoi un exemplar. Procesul-verbal de recepție, întreprinderea sa l-a întocmit și l-a transmis beneficiarilor. La fața locului beneficiarul a verificat, au fost întocmite facturile și efectuate plățile. Procesele-verbale au fost semnate. Pentru primul contract au fost efectuate plățile în mai multe tranșe, pentru al doilea contract într-o singură tranșă. O sumă de 13.370 lei, în cadrul lucrărilor, în numerar nu a fost achitată. Alte contracte în afară de cele două indicate cu acești beneficiari nu a mai avut.

**Fiind audiat în cadrul instanței de apel martorul Lozneanu Ion** a susținut declarațiile oferite în cadrul primei instanței, menționând faptul că, nu cunoaște informații referitor la colectarea suplimentară de 13 000 lei de către asociație. Menționează martorul că, a calculat porțiunea necesară de reparat fiind necesar suma de 60 000 lei, președinta asociației a fost de acord.

- F.d.88-90 – **proces-verbal de audiere a martorului Pasat Lucia** din 01.12.2022, care în prima instanță a declarat faptul că, în anul 2010 era contabilă la asociația părinților și pedagogilor al Liceului din satul \*\*\*\*\*. În primăvara anului 2022 a fost chemată inițial la poliție, ulterior la procuratura raionului Fălești în legătură cu suma de bani de 13.670 lei, legată de reparația scărilor în anul 2010. A avut loc o adunare generală a asociației părinților și pedagogilor unde s-a pus în discuție proiectul de reparație a scărilor de acces la școală și că este necesară contribuția părinților și pedagogilor. O parte era contribuția Primăriei la aceste lucrări. S-a pus la vot, părinții și pedagogii au fost de acord cu colectarea banilor. Colectarea banilor s-a făcut conform listei contra semnătură. Nu ține minte suma de bani colectată. Fiecare clasă i-au transmis dânsui banii. Banii au fost colectați într-o zi și suma respectivă a fost pusă pe contul asociației. Când s-a solicitat, banii în sumă de 60.000 lei au fost transferați firmei care a efectuat lucrările. Cu referire la suma de 13.670 lei, la finele anului a fost sunată de directoarea Liceului, Lucic Larisa care i-a zis că suma respectivă trebuie să o ducă la școală directoarei pentru achitarea unor lucrări într-un proiect. Cu suma respectivă, a mers la școală și a transmis-o Alei Friptuleac, care era președintele Asociației. Act de transmitere a banilor nu a întocmit. Banii respectivi, erau banii colectați pentru fondul școlii, contribuții care se făceau anual. Acești bani se păstrau la dânsa în numerar. Din spuse cunoștea ca banii respectivi urmau să fie transmiși primăriei. Banii în sumă de 13.670 lei i-a transmis în luna mai 2010 sau 2011, după ce s-au reparat scările,

la finalul anului de studii. Ulterior, în caietul unde sunt indicate actele pe cheltuieli a semnat cu referire la suma respectivă. Nu poate spune precis de la cine a venit propunerea să participe și părinții cu bani la reparația scărilor, din partea primăriei sau directoarei. De trei ani se tot discuta această problemă. Nu ține minte ce sumă s-a convenit de colectat și nici cât s-a acumulat. Au fost transferați 60.000 lei. În actul nedatat, pe care l-a prezentat procurorul, se află semnătura sa cu referire la suma de 13.370 lei. A fost telefonată de Alla Friptuleac, care i-a spus că este actul și trebuie semnat. Posibil l-a semnat la școală. Când l-a semnat deja era semnat actul de celelalte persoane. De la Alla Friptuleac a înțeles că actul confirmă transmiterea acestor bani la primărie, însă în momentul transmiterii banilor dânsa nu a fost prezentă. Această sumă de 13.370 lei, sunt banii care directoarea i-a zis să-i ducă la Liceu. Nu cunoaște necesitatea urgenței de a aduce banii. Nu ține minte dacă a mai fost necesar de colectat bani pentru proiectele mari ce vizează Liceul. Nu ține minte în ce perioadă a fost reparată cazangeria Liceului. Nu cunoaște dacă Asociația a încheiat contract referitor la reparația scărilor și nici faptul cine se ocupa de verificarea efectuării lucrărilor. Nu ține minte ce sumă s-a colectat de la părinți și pedagogi. Nu cunoaște dacă s-a păstrat în original actul nedatat, prezentat astăzi de procuror. Nu cunoaște când Asociația părinților și pedagogilor a deschis cont în bancă. La acel moment Asociația nu deținea aparat de casă, nu era așa cerință. Undeva din anul 2010 până în 2016 a fost contabilă la Asociația părinților și pedagogilor. Evidența banilor se ducea în caiet, după care și se făcea darea de seamă. Nu ține minte cine a dat declarația pe venit a Asociației pe anul 2010. Declarația pe venit datată cu 24.05.2011 pentru anul 2010 este scrisă de Țurcanu Nina, fosta contabilă a asociației. Nu are o explicație de ce aceasta la suma venituri din această declarație a indicat suma de 570 lei. În copia xerox de pe procesul-verbal nr. 2 (volumul II, f.d. 80), la rubrica contabil Pasat Lucia, este semnătura dânsei. Nu ține minte unde și când l-a semnat, de obicei actele le semnează în incinta școlii. Nu-și aduce aminte momentul când a semnat acest act. Nu-și amintește nimic referitor la acest înscris, dar din imaginea fotocopiei este din caietul de evidență a banilor colectați. Nu-și amintește de situația legată de suma 13.370 lei, privind reparația cazangeriei. După citirea declarațiilor data le urmărirea penală (f. d. 12-13, volumul II): Transferul sumei de 60.000 lei a fost făcut până a fi transmiși banii în sumă de 13.370 lei. Când a plecat în 2016, caietul de evidență a sumelor colectate a rămas la Asociație. Nu a auzit ca Friptuleac Alla să zică vreun nume cui trebuie de dus banii la Primărie. Ulterior a avut discuție pe această temă cu aceasta. Friptuleac Alla i-a zis că actul prezentat de procuror, a fost întocmit la primărie, nu ține minte la cât timp după aceasta l-a semnat. După transferul sumei de 60.000 lei au trecut câteva luni, apoi s-au transferat banii în sumă de 13.370 lei. S-a exprimat în zile deoarece a fost o perioadă scurtă de timp.

Nu ține minte la moment dacă Friptuleac Alla a numit numele lui LÎȘÎ Grigore și că lui i-a transmis banii.

**Fiind audiat în cadrul instanței de apel martorul Pasat Lucia a declarat că,** susține declarațiile oferite în cadrul primei instanței, menționând faptul că, suma de 13 370 lei a fost trecută la evidența contabilă, constituind în acest sens o sumă considerabilă pentru asociație. La adunarea asociației nu cunoaște ce s-a discutat și ce a menționat primarul. Nu cunoaște de ce suma de 60 000 lei a fost transferată prin transfer însă suma de 13 370 lei a fost transmisă fizic. Nu a luat cunoștință cu devizul de cheltuieli. Nu a văzut și nu a făcut contract pentru suma de 13 370 lei. Act de recepționare a lucrărilor nu a văzut.

Menționează martorul că, ștampila asociației se afla la ea, astfel ștampila și semnătura se aplică în cadrul incintei școlii în prezența directoarei. Pe antreprenor nu la cunoscut. Suma de 13 370 lei era în numerar, pe contul asociației nu au fost puși. Nu ține minte dacă a dat darea de seamă la FISC pe această sumă. Nu ține minte cum a fost pusă la evidență această sumă. Friptuleac Ala i-a dat actul într-un singur exemplar. Nu cunoaște dacă a fost colectată altă sumă decât cea de 13 370 lei. Îi aparține semnătura în cadrul procesului verbal din caiet unde este indicată suma de 13 370 lei destinată pentru cazangerie.

**- F.d.195 – Fiind audiată în cadrul instanței de apel martorul Buga Valentina** a declarat faptul că, în anul 2010 a fost învățătoare la liceu. Ține minte că s-a colectat de la părinți și profesori suma de bani în total de 13 000 lei. Colega sa Friptuleac Ala i-a comunicat că banii acumulați au fost transmiși primarului pentru reparația scărilor la școală. Nu cunoaște detalii privitor la lucrări. Nu poate menționa dacă suma de 13 370 lei este una considerabilă, însă la acel moment pentru asociație era una importantă.

Susține martorul că, nu făcea parte din consiliul asociației, membru de consiliu. Privitor la executarea lucrărilor nu cunoaște detalii.

**În fața instanței de apel avocatul Oleg Ciumaș în interesele inculpatului Lîsîi Grigore** a solicitat respingerea apelului depus de către procurorul în Procuratura r-lui Fălești, Daniela Chiriac ca fiind nefondat, în condițiile în care instanța de fond în mod corect și întemeiat a ajuns la concluzia fermă privind achitarea celui din urmă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c) și d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența comiterii infracțiunii.

**În fața instanței de apel, inculpata Lîsîi Grigore** a susținut poziția avocatului **Oleg Ciumaș** și a solicitat de a fi respins apelul depus de procuror ca fiind nefondat în condițiile în care nu este vinovat în comiterea faptei înscrinate.

Totodată, fiind audiat în ședința de judecată **inculpatul Lîsîi Grigore** nu și-a recunoscut vina menționând faptul că susține declarațiile oferite în prima instanță, prin ce a declarat că, nu cunoaște cânt și de către cine a colectat suma de 13 370 lei. Menționează inculpatul că la el în birou s-a prezentat directoarea școlii Lucie

Larisa și la rugat să semneze actul precum că a fost colectată suma de 13 370 lei, destinată pentru efectuarea lucrărilor de reparație, însă acești bani nu i-a văzut și nu cunoaște dacă această sumă a fost transmisă antreprenorului.

Susține inculpatul că de la Lucic Larisa nu a primit suma de 13 370 lei. Nu a discutat cu Lucic Larisa despre faptul că nu se ajung bani în cadrul asociației și nici cu președintele asociației. Despre suma nominalizată a aflat când a fost intentată prezenta cauză penală. În anul 2011, a auzit faptul că se discută despre problema privind starea scărilor respectiv însușirea unor bani, fără a cunoaște despre ce sumă de bani este vorba. Aceiași informație o cunoaștea și directoarea. Actul care conținea informații despre suma nominalizată a fost adus de directoarea școlii, era deja întocmit, ulterior procedând la semnarea acestuia.

Declară inculpatul că, a semnat actul respectiv pentru că urma să fie adunarea părinților la care directoarea școlii urma să le prezinte darea de seamă. Nu cunoaște din ce motiv Friptuleac Ala a indicat că personal a primit această sumă de bani. În anul 2011 nu s-a discutat despre calitatea lucrărilor.

#### **Aprecierea instanței de apel:**

*Verificând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, Colegiul a ajuns la concluzia că, apelul depus de procurorul în Procuratura r-lui Făleşti, Daniela Chiriac urmează a fi admis din alte motive de cât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea soluției primei instanței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea potrivit modului primei instanței a unei noi hotărâri, din următoarele considerente:*

Pe fonul dat, Colegiul penal își întemeiază soluția adoptată în temeiul art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală conform căruia, (1) instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: *admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță;*

La fel, Colegiul reține și dispozițiile art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale și oricăror noi probe prezentate instanței de apel.*

Într-o altă ordine de idei Colegiul penal relevă că, potrivit art. 409 Cod de pr.penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, **să examineze**

**aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.**

În acest sens Colegiul penal statuează că, apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Astfel, Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmând să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

Potrivit art. 384 Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform prevederilor art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.



În conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de pr. penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În această ordine de idei Colegiul penal statuează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

Prin urmare, ținând cont de faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, Colegiul penal ține a menționa că, până la expunerea nemijlocită pe marginea cerințelor formulate în cererea de apel, *ex officio* va constata mai întâi de toate eroarea admisă de către instanța de fond la întocmirea sentinței judecătorești, or instanța de fond la soluționarea verificării vinovăției celui din urmă nu a oferit deplină eficiență prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 1) Cod de pr. penală, și anume dacă această faptă de care este învinuit inculpatul a avut loc în condițiile în care **motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii**, în condițiile în care la pct.3) al verdictului judiciar contestat, instanța de fond a reținut a fi dovedită fapta imputată lui Lîsîi Grigore prin probatoriu prezentat de către acuzatorul de stat la pct.4-21), pe când la pct.22) prima instanță a stabilit contradictoriu acestui fapt, reținând astfel, în sarcina inculpatul Lîsîi Grigore că, reieșind din materialul probant urmând deja a fi achitat în baza învinuirii aduse pe art. 190 alin. (2) lit.c) și d) Cod penal, prin urmare instanța de apel constată că motivarea instanței de fond este una duplicitară, care nu se poate concilia și forma concluzia unică expusă în baza dispozitivului sentinței în comiterea art. 390 alin. (1) pct.1) Cod de pr. penală.

Prin urmare, ținând cont de cele menționate supra, în vederea remedierii situației enunțate, instanța de apel examinând în ordine de apel prezenta cauză va admite *din alte motive, inclusiv din oficiu apelul formulat de partea acuzării și va pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează:*

Colegiul penal menționează faptul că, prezenta cauza penală atât în instanță de fond cât și în instanța de apel a avut loc în procedură generală, tot odată Colegiul ține a specifica că la soluționarea cauzei în procedura apelului, partea acuzării în contradictoriu cu partea apărării a solicitat recunoașterea vinovăției lui Lîsîi Grigore în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c) și d) Cod

penal, iar în temeiul art. 60 Cod penal a fi dispusă încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului prescripției privind tragerea la răspunderea penală.

De rând cu aceasta, Colegiul penal menționează, că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în prezenta speță.

Potrivit art. 1 alin. (2) Cod pr. penală, în corespundere cu care, procesul penal are drept scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată; dispoziția alin. (3) statuând, că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere.

Potrivit art. 6 alin. (1) Cod penal, prevede faptul că, „*persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție*”.

În sensul dat, art. 6 par. 2, CEDO garantează prezumția nevinovăției, adică dreptul oricărei persoane acuzate de o infracțiune de a fi prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi legal stabilită, normă preluată la art. 21 din Constituția RM și art. 8 Cod pr. penală, care stabilesc, că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată, până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul cărui s-au respectat toate garanțiile necesare apărării sale, urmând potrivit alin. (3) art. 8 Cod de pr.penală, ca toate dubiile ce nu pot fi înlăturate, să se interpreteze în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Colegiul penal reiterează că, vinovăția persoanei se stabilește în cadrul unui proces cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției. Sarcina probațiunii aparține părții acuzării. Legea procesual-penală stabilește că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Totodată, Curtea europeană a drepturilor omului, în jurisprudența sa, statuează că, principiul prezumției de nevinovăție impune, între altele, ca, în îndeplinirea funcțiilor lor, membrii completului de judecată să nu pornească de la

ideea preconcepută că inculpatul a săvârșit fapta incriminată; sarcina probei revine acuzării și orice îndoială este în avantajul persoanei acuzate. În plus, acuzarea are obligația de a-i preciza persoanei în cauză ce acuzații i se aduc – pentru a-i oferi ocazia să își pregătească și să își prezinte apărarea în mod corespunzător – și de a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție (Barberà, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei, pct. 77; Janosevic împotriva Suediei, pct. 97). Prezumția de nevinovăție este încălcată în cazul în care sarcina probei este transferată de la acuzare apărării (Telfner împotriva Austriei, pct. 15).

Potrivit prevederilor art. 99 alin. (2) din Codul de pr.penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță, iar conform dispoziția art. 100 alin. (4) al aceluiași articol, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Printre altele, se relevă că, atunci când unor persoane li se reproșează săvârșirea unei fapte penale și li se aduce o acuzație atât de gravă, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care urmează să dovedească, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta a fost comisă de inculpat.

De altfel, în hotărârea emisă în cauza Telfner contra Austria din 20 martie 2001, 33501/96, Curtea europeană a drepturilor omului a considerat că, din simplul fapt că reclamantul era principalul utilizator al vehiculului și din faptul că nu a dormit acasă în acea noapte, nu se naște obligația acestuia de a-i oferi o explicație, dat fiind că nu există nici măcar un început de probă împotriva lui. Sarcina probării învinuirii în procesul penal incumbă procurorului.

În evaluarea materialului probator administrat în cauză, trebuie avut în vedere că o soluție de condamnare se dispune doar atunci când instanța are convingerea, că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Acest standard joacă un rol vital în cadrul procesului penal și constituie principalul instrument pentru reducerea riscului comiterii de erori judiciare.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova în Hotărârea nr. 18 din 22 mai 2017 a reamintit că referitor la procesul de apreciere a probelor, în jurisprudența Curții Europene s-a conturat standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă” („beyond reasonable doubt”), care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

În ponderea acestui fapt, instanța de apel reține că, potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 02 noiembrie 2022 (*prin care după trimiterea cauzei în*

*judecată a fost concretizată învinuirea formulată în rechizitoriu, fila dosarului 74, volumul II), Lîsîi Grigore \*\*\*\*\* este învinuit de faptul că în una din zile din perioada toamnei-iernii a anului 2010, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de o stabilit, în timp ce se afla în satul \*\*\*\*\*, deținând funcția de primar al satului \*\*\*\*\*, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, cunoscând că între S.R.L. „Lozdig-Construct” și Asociația părinților și Pedagogilor Scumpia, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 12/c din noiembrie 2010, prin care antreprenorul S.R.L. „Lozdig-Construct” s-a obligat să efectueze lucrări de reparație a unei porțiuni de scări de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” al comunei \*\*\*\*\* în valoare de 60.000 lei, folosindu-se de încrederea și autoritatea funcției pe care o deținea, prin inducerea în eroare, precum că pentru efectuarea lucrărilor respective mai este necesar de colectat și de a mai achita agentului economic ce se ocupă de reparația scărilor date, o sumă de bani suplimentară la suma de 60.000 lei, a primit de la reprezentantul Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia, suma de 13.370 lei ce constituie bani colectați de la părinții elevilor liceului respectiv, pe care a însușit-o, cauzând Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia un prejudiciu material considerabil în valoarea indicată.*

Organul de urmărire penală a calificat această faptă ca infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, conform indicilor: *”dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a persoanei și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile, săvârșite cu folosirea situației de serviciu”*.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct.1) Cod de pr.penală, pune în sarcina instanței de judecată faptul că, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: **dacă a avut loc faptă de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul.**

În conformitate cu prevederile art. 389 alin. (1) din Codul de pr.penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate în modul corespunzător.

Urmare celor expuse, Colegiul penal analizând învinuirea concretizată lui Lîsîi Grigore în coraport cu întregul spectru al materialelor cauzei penale prezentată de către acuzatorul de stat Octavian Bodareu ține a menționa că, aceasta nu și-a găsit confirmarea ei obiectivă și nu au reușit unui observator obiectiv de a recepționa interes asupra legitimității ei, fapt pentru ce instanța de apel în prezenta speță prin prisma art. 390 alin. (1) pct.1) Cod de pr.penală, va pronunța o decizie

de achitare în privința lui Lîsîi Grigore, dat fiind că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, de care este învinuit inculpatul.

În baza acestui deziderat, Colegiul penal punând la balanța justiției baza probantă prezentată de acuzare, consideră necesar de a menționa că ea nu a reușit dincolo de orice dubiu să dovedească faptul că într-adevăr inculpatul Lîsîi Grigore a comis actul de escrocherie cauzând astfel Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia un prejudiciu material considerabil.

Aceasta pentru că, învinuirea formulată de către acuzatorul de stat în opinia Colegiului penal este dedusă prin extindere de la cele întâmplare, or cu întâietate instanța de apel reține că fiind reluată cercetarea judecătorească în scopul înlăturării erorilor comise de către prima instanță la întocmirea actului de dispoziție, ține a menționa că, de către partea acuzării nu au fost prezentate în ședință de judecată probe pertinente, concludente, veridice și utile ce ar dovedi existența faptei infracționale imputate inculpatului, și anume, ce ar dovedi incontestabil că: **1)** *”în perioada toamna-iarna anului 2010 (cu 12 ani în urmă) inculpatul a primit de la reprezentantul Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia, suma de 13.370 lei ce constituie bani colectați de la părinții elevilor liceului respectiv”* și că **2)** *”Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în valoarea indicată”*.

Astfel, prin probatoriul administrat în ședință de judecată s-a stabilit că în perioada vara-toamna anului 2010 de către „Lozdig-Construct” S.R.L. a fost efectuate, în două etape, lucrările de reparație a scărilor de acces la clădirea Liceului Teoretic ”Vasile Alecsandri” din satul \*\*\*\*\*, în următoarele circumstanțe:

La 13 martie 2010, Consiliul comunal Scumpia raionul Fălești a adoptat Decizia nr. 01/04 ”Cu privire la reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” prin care s-a decis: **1.** Se i-a act de cunoștință vis-a-vis de informația primarului privitor la reparația scărilor de acces Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri”; **2.** Consilierii consiliului comunal vor contribui la reparația scărilor prin alocarea plății de participare a două ședințe; **3.** Consilierii vor informa populația cu privire la acțiunile preconizate și posibilitatea fiecărui cetățean de a contribui cu un ajutor financiar pentru reparația scărilor; **4.** Primarul comunei va aplica devizul de cheltuieli în sumă de 145.000 lei.

La 25 martie 2010, a avut loc adunarea cu părinții elevilor a Liceului Teoretic ”Vasile Alecsandri” din satul \*\*\*\*\* cu următoarea ordine de zi: **1.** Lucrare metodică „Rolul familiei, școlii în educarea tinerei generații. Portretul școală familie. Rezultatul pe I semestru. Raportat L. Lucic director. **2.** Raportul APP pentru anul de studii 2009-2010, Raportor: A. Friptuleac **3.** Cu privire la alegerea componentei organelor de conducere în APP. **4.** Cu privire la reparația sistemului de încălzire și a scărilor: Raportor: G. Lîsîsi. **5.** Optimizarea rețelei de învățământ.

Raportor: L. Lucic. **6.** Activitatea extra circulară. Responsabil. B. Zaiț. Prezenți părinți-93.

Conform procesului-verbal al adunării date cu referire la chestiunea cu nr. 3 de pe ordinea de zi, a fost desemnată în calitate de președintă a APP Friptuleac Ala. Iar referitor la pct. 4 de pe ordinea de zi „**Cu privire la reparația sistemului de încălzire și a scărilor**” Raportor: Lîsîi Grigore, primarul comunei Scumpia Lîsîi Grigore a venit cu o informație referitor la repararea grădiniței de copii, a sistemului de încălzire a liceului. D-lui a menționat că pentru reparația sistemului de încălzire este necesară suma de 600.000 lei. Pentru reparația capitală a grădiniței sunt necesare 15 mii lei. Primăria nu dispune de așa sume. De aceea este necesar și ajutorul părinților. Totodată, primarul a rugat să fie colectate suplimentar sume de bani care va fi colectată pentru reparația scărilor și de la APP. Astfel, adunarea a hotărât de a colecta de la fiecare familie cu copii din școală câte 100 lei pentru reparația scărilor în mod benevol. De asemenea, adunarea a hotărât că banii vor fi colectați de către membrii comitetului părintesc al fiecărei clase în lunile aprilie-mai, transmiși prin proces-verbal președintei APP, Friptuleac Ala și contabilei Pasat Lucia. Totodată, adunarea a mai hotărât că, suma colectată va fi transmisă primăriei prin proces-verbal de transmitere primire.

În baza contractului de antrepriză nr. 56 din 11.06.2010, încheiat între Primăria comunei Scumpia reprezentată de către Lîsîi Grigore în calitate de manager șef, Crețu Maria director economic și Negoită Grigore consultant juridic, pe de o parte, și antreprenorul „Lozdig-Construct” S.R.L. reprezentată de către Lozneanu Ion manager șef, Dogotari Boris director tehnic și Lozneanu Galina director economic, pe de altă parte, și a altor acte subsecvente, în vara anului 2010 de către „Lozdig-Construct” S.R.L. s-a efectuat prima etapă de reparație a scărilor de acces la Liceul Teoretic ”Vasile Alecsandri” din satul \*\*\*\*\*, cu volumul de lucrări în sumă de 142.161,61 lei, care a fost achitată prin transfer de către primăria comunei Scumpia în 3 tranșe, și anume: la 22 iulie 2010 - suma de 50.331,31 lei, 09 septembrie 2010 - suma de 46.675,40 lei, și la 20 septembrie 2010 – suma de 45.145,07 lei.

Însă, în baza mijloacelor din bugetului local și a contractului de antrepriză sus-indicat, nu a fost posibilă efectuarea întregului volum de lucrări necesare pentru reparația scării de acces la Liceul Teoretic ”Vasile Alecsandri” din satul Scumpia, astfel, încât o porțiune de scări până la intrare în localul liceului rămăsese nereparată.

Din această cauză și dat fiind că, Primăria comunei \*\*\*\*\* nu mai avea posibilitate financiară să suporte din bugetul local cheltuieli suplimentare în acest sens, în noiembrie 2010 (data nu este indicată) a fost încheiat contractul de antrepriză nr.12/c între AO „Părinților și Pedagogilor c/f 32279571, pe de o parte, și „Lozdig-Construct” S.R.L., pe de altă parte, obiectul contractului executarea lucrărilor de reparație la scara de acces la liceul din satul Scumpia raionul Fălești.

Valoarea lucrărilor este indicată în sumă de 60.000 lei. Ulterior, după efectuarea lucrărilor suplimentare menționate și recepționarea acestora, în temeiul facturii fiscale seria/număr AW0050538 din 03.12.2010, prin ordinului de plată nr. 01 din 10 decembrie 2010, Asociația Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” a transferat în contul și ”Lozdig-Construct” S.R.L. suma de 60.000 lei.

Prin probatoriul cercetat în ședință de judecată, adică declarațiile martorilor Friptuleac Alla și Pasat Lucia, de asemenea s-a stabilit că, suplimentar la suma acumulată de 60.000 lei, care a fost depusă în contul bancar al AO „Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” (în continuare – APP), c/f 32279571, în perioada primăvara -vara anului 2010 din contribuțiile membrilor acestei asociații au mai fost adunată suma de 13.370 lei. Acest fapt, este dovedit cu certitudine prin listele de subscriere, prin raportul de dare de seamă al președintelui APP, precum și declarațiile martorilor date în ședință de judecată.

Însă, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 113 din 27.04.2007 și altor acte normative în domeniu, inclusiv Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 754 din 25.11.1992, suma menționată de 13.370 lei nu a fost trecută în registrul de casă sau transferată în contul APP și nici nu a fost reflectată în evidența contabilă a APP. Respectiv această sumă nu a fost reflectată nici în declarația pe venit pentru anul 2010 depusă la Serviciul Fiscal de Stat (fila dosarului 37, volumul II).

De rând cu aceasta, Colegiul penal constată că, potrivit învinuirii aduse celui din urmă, partea acuzării i-a imputat faptul că, *dânsul și-a realizat intenția directă cu scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane prin metoda ”inducerii în eroare, prezentând în toamna-iarna anului 2010 ca adevărată o faptă mincinoasă, precum că pentru efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la Liceul Teoretic ”Vasile Alecsandri” al comunei Scumpia, r-nul Fălești este necesar de colectat și de achitat agentului economic S.R.L. „Lozdig-Construct”, ce se ocupă de reparația scărilor date, o sumă de bani suplimentară la suma de 60.000 lei stabilită în contractul de antrepriză nr. 12/c din noiembrie 2010 și că drept urmare a primit de la reprezentantul Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia, suma de 13.370 lei, ce constituie bani colectați de la părinții elevilor liceului respectiv, pe care a însușit-o, cauzând Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia un prejudiciu material considerabil în valoarea indicată”.*

Însă această teză, instanța de apel reține că, învinuire dată nu corespunde realității și contravine probatoriului administrat în ședință de judecată. Or, din probatoriul administrat, rezultă că, propunerea primarului Lîsîi Grigore, despre necesitatea de a colecta surse financiare suplimentare pentru efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la Liceul Teoretic ”Vasile Alecsandri” din satul

\*\*\*\*\*, a fost făcută, discutată și aprobată prin hotărârea adunării generale a părinților elevilor din acest liceu pe data de 25 martie 2010, în scurt timp după ședința Consiliului comunal \*\*\*\*\* din 13 martie 2010, la care a fost adoptată Decizia nr. 01/04 ”Cu privire la reparația scărilor de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” prin care s-a decis contribuirea din bugetul local doar cu suma de 145.000 lei.

Or, încă la acel moment (martie 2010) era evident că această sumă nu va fi suficientă pentru efectuarea tuturor lucrărilor de reparație a scărilor de acces la liceu și că vor fi necesare mijloace financiare suplimentare din alte surse pentru finalizarea acestor lucrări. Cu acest fapt au fost de acord și reprezentanții administrației liceului, și conducerea APP și însăși părinții care au participat la adunarea din 25 martie 2010, la care s-a adoptat unanim propunerea primarului, privind colectarea benevolă de la părinți și de la cadrele didactice a contribuțiilor suplimentare, câte 100 lei de la fiecare părinte/pedagog.

În acest context, instanța de apel menționează și faptul că în luna martie 2010, când au avut loc evenimentele descrise mai sus, nu era încă desemnat agentul economic (antreprenorul), care urma să efectueze lucrările de reparație a scărilor, respectiv nu era încheiat nici un contract de achiziții publice pentru efectuarea lucrărilor date etc. Or, procedura de achiziții publice, în rezultatul căreia câștigător a fost desemnat S.R.L. ”Lozdig-Construct” a fost efectuată de către grupul de lucru al Primăriei \*\*\*\*\*, în luna iunie 2010, când a și fost încheiat contractul de antrepriză și întocmite celelalte acte subsecvente, devizul de cheltuieli etc.. Abia după aceasta au fost demarate lucrările de reparație propriu zise.

Faptul că mijloacele financiare alocate din bugetul local al comunei \*\*\*\*\*, pentru efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la liceu nu erau suficiente și că într-adevăr fusese oportună propunerea primarului Lîsîi Grigore din martie 2010, privind necesitatea de a colecta mijloace financiare suplimentare din partea APP, se confirmă și prin faptul că în baza sumei contractului de antrepriză nr. 56 din 10 iunie 2010, încheiat între Primăria comunei Scumpia și S.R.L. ”Lozdig-Construct”, nu a fost posibilă finalizarea lucrărilor de reparație a scărilor, iar pentru finalizarea acestora în noiembrie 2010 (data nu este indicată) a fost încheiat contractul de antrepriză nr.12/c între AO „Asociația Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” c/f 32279571, pe de o parte, și „Lozdig-Construct” S.R.L., pe de altă parte, la suma de 60.000 lei.

Deci, propunerea primarului Lîsîi Grigore, privind colectarea de mijloace financiare suplimentare din partea părinților și pedagogilor, cu care au fost toți de acord, a fost făcută la adunarea părinților și pedagogilor în luna martie 2010, adică cu mult până la încheierea contractului de antrepriză nr.12/c din noiembrie 2010 între AO „Asociația Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” (APP) c/f



32279571, pe de o parte, și „Lozdig-Construct” S.R.L., pe de altă parte, în suma de 60.000 lei.

De asemenea, potrivit probatoriului administrat, s-a stabilit că procesul de colectare a mijloacelor suplimentare, a câte 100 lei de la părinți și pedagogi s-a desfășurat în perioada primăvara-vara anului 2010, adică până la încheierea contractului de antrepriză nr.12/c din noiembrie 2010 între AO „Asociația Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia” și „Lozdig-Construct” S.R.L., pentru efectuarea lucrărilor suplimentare de reparație a scărilor de acces la liceu.

Suplimentar instanța de apel relevă că, Primăria comunei \*\*\*\*\*, inclusiv inculpatul ca primar, nu au avut nicio tangență cu încheierea contractului de antrepriză nr.12/c din noiembrie 2010, cu executarea și recepționarea lucrărilor suplimentare efectuate în baza acestuia și nici cu achitarea costului lucrărilor date.

Prin urmare, teza părții acuzării din învinuirea (ordonanța de învinuire din 02.11.2022) formulată cum că, *inculpatul în perioada toamna-iarna anului 2010, cunoscând că între S.R.L. „Lozdig-Construct” și Asociația părinților și Pedagogilor Scumpia, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 12/c din noiembrie 2010, prin care antreprenorul S.R.L. „Lozdig-Construct” s-a obligat să efectueze lucrări de reparație a unei porțiuni de scări de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” al comunei \*\*\*\*\* în valoare de 60.000 lei, și-a realizat intenția directă cu scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane prin metoda inducerii în eroare, prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă, precum că pentru efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” al comunei Scumpia, r-nul Fălești mai este necesar de colectat și de achitat agentului economic S.R.L. „Lozdig-Construct” ce se ocupă de reparația scărilor date, o sumă de bani suplimentară la suma de 60.000 lei, nu are suport factic.*

De rând cu aceasta, potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu, inculpatului i se impută și faptul că el, *în perioada toamna-iarna anului 2010, acționând cu intenție directă, utilizând în scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, metoda inducerii în eroare prin prezentarea ca adevărată a faptei mincinoase menționate mai sus, a primit de la reprezentantul Asociației Părinților și Pedagogilor din comuna Scumpia (APP) suma de 13370 lei, ce constituie bani colectați de la părinții elevilor liceului respectiv, pe care a însușit-o, cauzând Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia un prejudiciu material considerabil în valoarea indicată.*

În susținerea acestei învinuiri, partea acuzării a prezentat instanței, în special, declarațiile date în calitate de martor de către fostul președinte al APP, Friptuleac Alla, precum că ea personal i-ar fi transmis în localul primăriei Scumpia, raionului Fălești, primarului (inculpatului) Lîsîi Grigore suma de 13.370 lei, colectată suplimentar în anul 2010 de la părinții și cadrele didactice ale liceului „Vasile

Alecsandri”, precum și copia de pe un înscris intitulat ”Act”, ce nu conține data, luna și anul întocmirii, care din spusele martorului Friptuleac Alla (și conform poziției părții acuzării), ar confirma faptul transmiterii de către ea inculpatului a banilor în sumă de 13.370 lei.

Însă, declarațiile martorului Friptuleac Alla și ”Actul” sus-menționat nu pot fi reținute de instanță ca probe pertinente și concludente ce ar confirma faptul primirii în perioada toamna-iarna anului 2010 de către inculpatul Lîsîi Grigore de la președintele APP, Friptuleac Alla, a banilor în sumă de 13.370 lei, din următoarele considerente:

În primul rând, cu referire la copia de pe ”Actul” sus-indicat, instanța relevă că, pe lângă aceea că el nu a fost prezentat în original (unde se află originalul organul de urmărire penală așa și nu a stabilit), nu conține data, luna și anul întocmirii lui, acesta, nu confirmă în nici un fel că Friptuleac Alla a transmis, iar inculpatul LÎSÎI Grigore a primit personal de la ea banii în sumă de 13.370 lei.

Astfel, ”Actul” menționat conține următorul text: „Prezentul act este întocmit de către noi comisia în componență: **1. Primarul comunei Lîsîi Grigore; 2. Președinta APP Friptuleac Alla; 3. Directorul liceului Lucic Larisa; 3. Contabil APP Pasat Lucia;** și confirmăm faptul că pentru reparația scărilor ce duc la școală au fost colectați de la părinți și profesori lei în sumă de 13.370 lei, care au fost repartizați agentului economic ce a efectuat lucrări de reconstrucție a scărilor pentru ce semnăm” (fila dosarului 42-45, volumul I).

Așadar, din conținutul ”Actului” dat rezultă că, prin acesta nu se confirmă faptul transmiterii de către Friptuleac Alla și primirea de către inculpatul Lîsîi Grigore a banilor în sumă de 13.370 lei, ci se confirmă un fapt care era deja consumat la întocmirea ”Actului” dat, și anume că: (1) ”pentru reparația scărilor ce duc la școală au fost colectați de la părinți și profesori bani în sumă de 13.370 lei, care (2) **au fost repartizați agentului economic ce a efectuat lucrări de reconstrucție**”.

Deci, din conținutul acestui ”Act” rezultă cu certitudine că, banii în sumă de 13.370 lei nu au fost transmiși și primiți de către inculpat, ci că la momentul întocmirii ”Actului” dat banii în sumă de 13.370 lei au fost deja repartizați către agentul economic, ce a efectuat lucrări de reparație. În actul dat însă nu este indicat despre faptul de către cine, când și în baza căror acte/înscrieri acești bani au fost repartizați agentului economic respectiv.

În ședință de judecată, fiind audiată în calitate de martor, Friptuleac Alla, a declarat cum că textul ”Actului” sus-indicat (originalul cărui nu știe unde se află) ea la scris în biroul primarului Lîsîi Grigore sub dictarea acestuia, în ziua când i-a transmis acestuia banii în sumă de 13.370 lei, întrucât ea nu știa cum să întocmească astfel de acte.

Însă, instanța apreciază critic aceste declarații, or, la materialele cauzei sunt anexate copiile de pe un șir de acte de transmitere-predare a mai multor sume bănești pentru diferite cheltuieli suportate de APP, întocmite de Friptuleac Alla ca președinte al APP pe parcursul anului 2010, chiar și până la încheierea contractelor privind efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor liceului (fila dosarului 17-34, volumul 2). În acest sens prezintă relevanță în mod special actul de predare-primire a banilor în sumă de 900 lei din 02.06.2010 (fila dosarului 17, volumul 2).

Prin urmare, Friptuleac Alla cunoștea destul de bine cum se întocmesc actele de predare-primire a banilor de la APP către alte persoane fizice și/sau juridice (agenți economici), pentru achitarea diferitor servicii prestate pentru liceul "Vasile Alecsandri" din satul \*\*\*\*\*. De asemenea pe toate actele menționate puțin mai sus de către Friptuleac Alla este indicată expres data, luna și anul întocmirii lor.

În atare situație, sunt dubioase declarațiile martorului Friptuleac Alla, cu referire la faptul că dânsa nu a putut să întocmească de una singură un Act de predare-primire a banilor în sumă de 13.370 lei, în care să fie indicat expres, data, locul întocmirii lui, cine, cu ce scop, ce sumă de bani a transmis și cine anume a primit-o, cu aplicarea pe actul dat a semnăturilor persoanelor date.

De asemenea, fiind audiată în ședință de judecată în calitate de martor, Friptuleac Alla a declarat că, unul din exemplare "Actului", menționat supra, l-ar fi lăsat după întocmirea acestuia cuiva din primăria comunei \*\*\*\*\*, dar cui anume, nu ține minte.

Astfel, instanța apreciază critic și aceste declarații ale martorului Friptuleac Alla, or este dubios faptul că, martorul Friptuleac Alla "ține minte" cum a transmis suma de bani de 13.370 lei inculpatului, cum a întocmit "Actul" invocat în acest sens, însă nu ține minte cărui anume funcționar din primărie ar fi transmis un exemplar de pe acest "Act".

Mai mult decât atât, în cadrul judecării cauzei, de către partea apărării a fost prezentată copia de pe un actul intitulat "Procesul-verbal nr. 2", scris de mână tot de către Friptuleac Alla (dânsa a recunoscut în ședință de judecată acest lucru), confirmat și prin semnătura fostului contabil al APP, martorul Pasat Lucia, în care este indicat expres că, suma de 13.370 lei, a fost colectată pe clase în anul de studii 2009-2010 pentru Proiectul "Cazangerie".

Prin declarațiile date în ședință de judecată de martorii Lucic Larisa, Friptuleac Alla, Pasat Lucia, rezultă că, aproximativ în aceeași perioadă când s-au efectuat lucrările de reparație a scărilor de acces la liceu, au fost efectuate și lucrări pentru proiectul "Cazangerie" la același liceu. Însă, contrar prevederilor art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală, de organul de urmărire penală nu a fost întreprinsă nicio acțiune în vederea cercetării circumstanțelor relevante în această latură.

Pe altă parte, instanța reține ca fiind constatat în ședință de judecată că banii în sumă de 13.370 lei, acumulați în anul 2010 din contribuțiile suplimentare al părinților și pedagogilor din cadrul APP, nu a fost luați la evidență contabilă în APP (nu au fost luați la evidență conform registrului de casă) și nici reflectați în declarația fiscală a APP pentru perioada de referință. Acești bani după ce au fost adunați de la părinți și pedagogi s-au aflat la Friptuleac Alla și nu există nicio probă ce ar confirma că dânsa sau alt reprezentant al APP ar fi transmis acești bani personal primarului (inculpatului), cu atât mai mult că în "Actul" invocat de partea acuzării este indicat expres că banii în sumă de 13.370 lei "au fost repartizați agentului economic".

Din considerentele menționate mai sus, instanța apreciază critic și declarațiile date în ședință de judecată de către reprezentantul părții vătămate Lucic Larisa (directorul liceului "Vasile Alecsandri" din s. Scumpia) și martorul Pasat Lucia (fostul contabil al APP). Cu atât mai mult că declarațiile acestora se bazează, în mare parte, pe spusele lui Friptuleac Alla.

Totodată, instanța de apel constată că, potrivit declarației fiscale cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală – anul 2010, prezentată de "Asociația Părinților și Pedagogilor s. Scumpia" la Inspectoratul Fiscal Fălești la data de 24.05.2011 (fila dosarului 37, volumul II), APP a raportat pentru anul 2010 un rulaj total de mijloace financiare în sumă de 67.500 lei, dintre care cheltuielile au constituit suma de 66.930 lei. Respectiv, venitul net la sfârșitul perioadei de raportare a constituit suma de 570 lei ( $67.500 \text{ lei} - 570 \text{ lei} = 66.930 \text{ lei}$ ). Potrivit probatoriului cercetat în ședință de judecată, rezultă cu certitudine că, din suma totală a cheltuielilor invocate de 66.930 lei, 60.000 lei au fost transferați din contul APP în contul S.R.L. "Lozdig-Construct", conform ordinului de plată din 10.12.2010, în baza contractului de antrepriză nr. 12c din noiembrie 2010 (fila dosarului 16, volumul II). Iar cu referire la restul sumei de 6.930 lei din suma cheltuielilor invocate, organul de urmărire penală nu a prezentat nicio probă din care surse au fost acumulați acești bani și pentru care necesități au fost cheltuiți. Pe de altă parte, instanța remarcă faptul că, la dosarul cauzei sunt anexate fotocopiile de mai multe acte de transmitere-predare a mai multor sume bănești în numerar pentru diferite cheltuieli suportate de APP, întocmite de Friptuleac Alla ca președinte al APP din luna iunie până în luna decembrie 2010, în sumă totală de 9.501 lei (fila dosarului 17-34, volumul II). Însă organul de urmărire penală nu a cercetat și respectiv nu a administrat nicio probă cu referire la faptul din care surse bănești au fost suportate aceste cheltuieli. Poate din contul sumei de 13.370 lei adunată de la părinți și pedagogi în primăvara-vara anului 2010 sau, dacă nu, atunci din care surse anume.

De asemenea, instanța relevă că, de către organul de urmărire penală nu a fost dispusă efectuarea unei revizii documentale (inspecții financiare) tematice sau a

unei expertize judiciare contabile la APP pentru perioada de referință, pentru a stabili respectarea disciplinei financiare, contabile, fiscale etc. de către entitatea respectivă. Adică, pentru a stabili cu certitudine de către specialiștii/experti în domeniu toate circumstanțele relevante cu privire la activitatea APP în anul 2010. În special, care au fost fluxurile bănești gestionate de APP și conducerea acestora, adică care au fost veniturile, din care surse anume au fost obținute acestea, și cum au fost ele gestionate/cheltuite. Nu a fost stabilit când (în ce perioadă), cum și din care surse a fost adunată suma de 60.000 lei în contul bancar al APP, care pe 10 decembrie 2010 a fost transferată în contul S.R.L. "Lozdig-Construct" în baza contractului de achiziții nr. 12c din noiembrie 2010 (fila dosarului 16, volumul 2). Efectuarea unei revizii documentale (inspecții financiare) sau a unei expertize judiciare contabile la APP era necesară și pentru a fi verificate de către organul de urmărire penală a declarațiilor martorului Lucic Larisa (directorul liceului), Friptuleac Alla (președintele APP) și Pasat Lucia (contabilul APP) și a da apreciere în fapt și în drept acțiunilor/inacțiunilor pe parcursul anului 2010 în exercitarea funcțiilor deținute.

De menționat că, în faza de urmărire partea apărării a înaintat o cerere în vederea dispunerii unei expertize contabile la APP, însă aceasta a fost respinsă (fila dosarului 8; 10, volumul 2), organul de urmărire penală limitându-se în a ridica selectiv doar copiile de pe anumite acte de la APP, fără însă a fi efectuată o analiză complexă din punct de vedere financiar și contabil a întregii documentații relevante deținute de APP, de serviciul fiscal, de instituțiile bancare etc.

Așadar, reieșind din situația descrisă supra, instanța reține ca fiind plauzibile declarațiile inculpatului cum că el nu a primit în vara-toamna 2010 nici de la Friptuleac Alla și nici de la oricare alte persoane suma de 13.370 lei, și că "Actul" invocat de Friptuleac Alla, dânsul l-a semnal la rugămintea directorului liceului Lucic Larisa, deoarece știa că s-au îndeplinit lucrările de construcție a scărilor. Care a fost suma totală a lucrărilor efectuate nu cunoștea, însă intuia că banii au fost dați agentului economic.

Totodată, instanța reține în acest context și faptul că, fiind audiată în ședință de judecată în calitate de reprezentant al părții vătămate, Lucic Larisa, nu a putut răspunde categoric dacă a fost sau nu în birou la primarul Lîsîi Grigore în octombrie 2010 pentru a semna "Actul" cu referire la suma de 13.370 lei, menționând că nu ține minte.

În acest context, instanța ține cont și de faptul că, potrivit materialelor cauzei, din anul 2010 până în prezent (*timp de 12 ani*), nici din partea lui Friptuleac Alla, nici partea APP sau administrația liceului din s. Scumpia, nu a fost depusă nicio plângere cu privire la faptul că inculpatului i-ar fi fost transmisă suma de 13.370 lei și că el ar fi înșușit-o.

Astfel, urmărirea penală în prezenta cauză a fost pornită de Inspectoratul de poliție Fălești la 04 februarie 2022 (*peste aproximativ 12 ani de la efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la liceul din satul \*\*\*\*\**), în baza plângerii depuse de actualul primar al comunei \*\*\*\*\*, FRIPTULEAC Petru, în care a invocat inter-alia că: "Posibil că, acțiunile responsabililor pentru repararea/construirea scărilor de acces la liceu, adică a persoanelor din cadrul primăriei Scumpia și din cadrul liceului, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 190 (..) sau, după caz, a art. 191, 329 din Codul penal, deoarece, din cele expuse rezultă că, banii în sumă de 13.370 lei, adunați de la părinții elevilor din liceu, au fost plătiți peste suma contractată, fără a fi luați la evidența contabilă și fără a fi indicată destinația concretă a plății. Potrivit celor expuse mai sus, a solicitat soluționarea prezentei plângeri în vederea stabilirii componenței de infracțiune în acțiunile persoanelor responsabile și tragerii la răspundere a acestora" (f.d. 11, volumul I).

De asemenea instanța relevă și faptul că, deși potrivit învinuirii formulate inculpatului i se impută că el ar fi dobândit ilicit prin escrocherie suma de 13.370 lei, cauzând astfel APP un prejudiciu material considerabil în suma indicată, însă este de subliniat că, nici în cadrul urmăririi penale și nici în cadrul judecării cauzei, APP nu înaintat o acțiune civilă în acest sens, de asemenea, instanța remarcă și faptul că partea acuzării nu a administrat și prezentat instanței nicio probă documentară în ce mod APP i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 13.370 lei, dacă suma dată nu a fost luată la evidența contabilă a APP (în ce temei a fost recunoscută APP ca parte vătămată).

Prin urmare, reține instanța de apel că, de către partea acuzării nu a fost prezentate nici o probă ce ar confirma că suma dată ar fi constituit în anul 2010 un prejudiciu considerabil pentru APP, cum este indicat în învinuirea formulată.

Subsecvent, contrar celor menționate de către apelant/parte acuzării, Colegiul penal ține a sublinia faptul că, deși martorii Lucic Larisa, Friptuleac Ala și Pasat Lucia

fiind audiați atât în prima instanță cât și în cadrul instanței de apel în vederea susținerii faptelor încriminare, totuși acuzarea da stat nu a reușit să convingă exponenții puterii judecătorești în vederea plasării lor în sensul generării unei învinuirii în materie acuzatorie-penală, de vreme ce nici unul din ei nu au afirmat în mod direct sau cel puțin indirect implicarea lui Lîsîi Grigore în comiterea actului de escrocherie în coraport cu Asociația Părinților și Pedagogilor Scumpia.

De rând cu aceasta, acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești și-a axat concluzia asupra vinovăției lui Lîsîi Grigore inclusiv în baza declarațiilor martorului Friptuleac Petru, însă pe fonul dat instanța de apel nu poate să ofere o apreciere cuvenită, justă și dincolo de orice dubiu rezonabil, în condițiile în care ultimul activând în calitate de primar al satului \*\*\*\*\* din anul 2011, fiind în

exercițiul funcției în cauză, la data de 22.12.2021 depistând careva disensiuni la efectuarea lucrărilor de reparație a scărilor de acces la liceul din satul \*\*\*\*\* a sesizat CNA în vederea verificării acțiunilor subiecților indicați în plângere, însă în pofida faptului dat, Colegiul este sceptic în cele invocate dat fiind că, circumstanțele date nu pot fi puse la baza emiterii unei sentințe de condamnare în privința lui Lîsîi Grigore, ne fiind în acest sens concludente și tangibile speței care ar rezulta o convingere obiectivă în comiterea faptei încriminate.

De rând cu aceasta, instanța de apel în cadrul cercetării judecătorești a supus examinării proba acuzatorie care în opinia procurorului dovedește vina lui Lîsîi Grigore în comiterea infracțiunii încriminate, și anume prin declarațiile martorului **Buga Valentina**, însă este de menționat că, aceasta *referitor la executarea lucrărilor de construcție a scărilor nu cunoaște detalii*, prin urmare cele menționate de martorul dat în nici un caz nu pot fi plasate în materia acuzatorială.

În cele din urmă, instanța de apel în susținerea nevinovăției lui Lîsîi Grigore va face trimiterea inclusiv la probele acuzării, adică declarațiile martorului Lozneanu Ion, reprezentant al SRL „Lozdig-Construct”, astfel reieșind din depozițiile acestuia, Colegiul penal nu a constatat nici o presupusă intenție, mai cu seamă folosirea autorității funcției pe care o deținea la momentul comiterii presupusei fapte ilegale de escrocherie.

Prin urmare, instanța de apel reține că setul probator prezentat de către partea acuzării în susținerea învinuirii lui Lîsîi Grigore nu au putere probantă de a genera admiterea celor solicitate, astfel, în lipsa unor date plauzibile în sensul dat, instanța de apel nefind organ de urmărire penală, nu se va manifesta în favoarea acuzării sau a apărării și nu va exprima alte interese decât interesele legii, fapt prin ce baza factuală nu poate implica în nici un fel mecanismul prevăzut de art. 389 Cod de pr.penală.

În ponderea dată, reieșind din declarațiile martorilor sus menționați, nu rezultă care-va informații care ar atesta vinovăția inculpatului Lîsîi Grigore, or declarațiile acestora conțin informații ce exclud care-va acțiuni infracționale din partea lui Lîsîi Grigore în raport cu pretinsul prejudiciu suferit de către Asociației Părinților și Pedagogilor Scumpia.

Urmare celor expuse, dat fiind faptul că în ședință de judecată partea acuzării nu a prezentat probe pertinente, concludente, veridice și utile ce ar dovedi existența faptei infracțiunii imputate inculpatului Lîsîi Grigore, instanța de apel va adopta în prezenta cauză o decizia de achitare, în conformitate cu prevederile art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de pr. penală.

În desfășurarea acestor aspecte, Colegiul penal concluzionează că, în speța dedusă judecării de către organul acuzatorial nu au fost prezente care au fost acțiunile comisive concrete ale lui Lîsîi Grigore la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. c) și d) Cod penal, or organul de urmărire penală nu a

prezentat probe credibile ce ar confirma că inculpatul Lîsîi Grigore a comis fapta încriminată, iar cele menționate de către martorii audiați în instanța de apel nu demonstrează vina celui din urmă în comiterea faptei menționate supra, ci dimpotrivă nu exclamă în nici un fel nașterea unui raport juridic de conflict între preținsele sale acțiuni și factorul represiv al statului RM.

Pe această linie de idei, Colegiul penal ajunge la concluzia necesară asupra achitării inculpatului Lîsîi Grigore de învinuirea comiterii infracțiunii imputate, luând în considerație totalitatea probelor care în ansamblu resping temeinicia învinuirii aduse de către organul de urmărire penală.

Tot aici, Colegiul penal remarcă că, procurorul nu a prezentat careva probe noi, suplimentare, în favoarea acuzării, iar în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de pr.penală și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile omului, sarcina probatoriului în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel revine acuzatorului de stat în virtutea funcției lui procesuale (art. 51, 53, 320 Cod de procedură penală).

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărârea Capcean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în materie penală, problema administrării probelor trebuie să fie abordată prin prisma art. 6 § 2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Din considerentele expuse supra, instanța de apel constată că, faptele cu care a fost sesizată instanța de apel nu pot avea un caracter penal, deoarece fapta încriminată nu s-a constatat existența faptei infracțiunii în acțiunile inculpatului Lîsîi Grigore.

Tot odată, reținând cele expuse supra, Colegiul penal analizând *lato sensu* întregul spectrul al materialelor cauzei ajunge la concluzia că, probele invocate de către acuzatorul de stat în susținerea învinuirii formulate celui din urmă nu sunt pe măsură să denote caracterul ei ferm și decisiv, or întreaga bază probantă examinată în cadrul cercetării judecătorești în vederea elucidării faptelor și împrejurărilor cauzei sub toate aspectele în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, nu dovedesc că Lîsîi Grigore ar fi vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit.c) și d) Cod penal, dat fiind că nu s-a constatat existența infracțiunii.

Subsecvent, instanța de apel accentuează că, potrivit principiilor de drept procesual penal, nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția, sarcina probațiunii revenind acuzării, iar situația de dubiu este interpretată în favoarea celui acuzat (in dubio pro reo). Regula *in dubio pro reo* constituie un complement al prezumției nevinovăției, un principiu instituțional, reflectând modul în care principiul aflării adevărului, consacrat în dreptul procesual penal, se regăsește în materia probațiunii.



Mai mult ca atât, articolul 6 din Convenția Europeană garantează dreptul la un proces echitabil pentru a decide asupra drepturilor și obligațiilor cu caracter civil sau a temeiniciei oricărei acuzații penale.

Astfel, prezumția nevinovăției și exigența ca organul de urmărire penală să suporte sarcina de a dovedi acuzațiile este menționată explicit în articolul 6 § 2 din Convenția Europeană și ține de noțiunea generală de proces echitabil în sensul articolului 6 § 1 (a se vedea, *mutatis mutandis*, Saunders v. Marea Britanie din 17 decembrie 1996, § 68).

Mai mult decât atât, în speță Colegiul Penal atestă că în baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului, iar CtEDO, în hotărârea Capean vs. Belgia din 13.01.2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Aceasta pentru că, odată ce, potrivit art. 101 alin.(3) Cod de pr.penală, nici o probă nu are valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, Colegiul penal reiterează, faptele care a constituit obiect de cercetare judecătorească în procedura căii ordinare de atac, „*apelul*„, , de către acuzare nu a prezentat instanței probe directe în susținerea învinuirii aduse, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri iar dubiile în probarea învinuirii urmând a fi îndreptate în favoarea inculpatului, ceea ce dă posibilitatea imperioasă instanței de apel de a ajunge la concluzia că inculpatul Lîsîi Grigore urmează a fi achitat în comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin. (2) lit.c) și d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii;

Sintetizând circumstanțele reliefate suprapuse la textele de lege enunțate, Colegiul penal va admite apelul din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu cu casarea soluției primei instanței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea potrivit modului primei instanței a unei noi hotărâri, reieșind din cele menționate supra.

Având în vedere cele relatate, analizând esența argumentelor părții apărării și acuzării, elucidând și constatând în cadrul cercetării judecătorești tabloul faptic detaliat al învinuirii aduse lui Lîsîi Grigore, Colegiul penal în conformitate cu prevederile art. 415 alin. (1) pct. 2), Cod de procedură penală,

#### **D E C I D E:**

Apelul procurorului în Procuratura r-lui Fălești, Daniela Chiriac declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 14 august 2023, în cauza penală în privința lui Lîsîi Grigore, se admite din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu cu casarea soluției primei instanței, rejudecarea cauzei cu

pronunțarea potrivit modului primei instanței a unei noi hotărâri, după cum urmează:

În corespundere cu art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod pr. penală, Lîsîi Grigore se achită de sub învinuirea formulată pe art. 190 alin. (2) lit.c) și d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia motivată pronunțată și înmănată părților la data de 16.04.2024.

**Președintele ședinței, judecătorul:**  
**Judecătorii:**

**Ion Talpa**  
**Oxana Mironov**  
**Svetlana Șleahtițki**